

Crna Gora
Agencija za sprječavanje korupcije

I KVARTALNI IZVJEŠTAJ

o sprovođenju Plana rada ASK u 2023.

01. januar – 31. mart 2023.

Podgorica, maj 2023. godine

Sadržaj

I UVOD	3
II ANTIKORUPCIJSKI MEHANIZMI	3
1. Sprječavanje sukoba javnog i privatnog interesa u vršenju javnih funkcija/ poštovanje ograničenja u vršenju javnih funkcija.....	3
2. Kontrola primljenih poklona, donacija i zaključenih sponzorstava.....	6
3. Provjera izvještaja o imovini i prihodima javnih funkcionera u skladu sa godišnjim planom provjera.....	9
4. Kontrola finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja.....	15
5. Donošenje i sprovođenje planova integriteta.....	24
6. Kontrola djelatnosti lobiranja.....	29
7. Postupanje po prijavama zviždača i zaštita zviždača	31
8. Praćenje propisa i davanje mišljenja na propise iz oblasti antikorupcije.....	34
9. Vođenje upravnih postupaka iz nadležnosti ASK.....	39
10. Pokretanje prekršajnih postupaka i izdavanje prekršajnih naloga.....	41
11. Antikorupcijske kampanje, odnosi s javnošću, istraživanja i edukacije	45
IV MEĐUNARODNA SARADNJA I INSTITUCIONALNI RAZVOJ.....	50
1. Međunarodna saradnja.....	50
2. Saradnja sa civilnim društvom.....	59
3. Razvoj informacionog sistema Agencije	59
4. Ljudski resursi.....	60
IV FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	61
1. Izvršenje budžeta ASK	61
2. Javne nabavke	62
Rezime.....	63
Aneksi.....	68

I UVOD

Agencija za sprječavanje korupcije (u daljem tekstu: Agencija/ASK) je samostalna i nezavisna državna institucija koja je počela sa radom 1. januara 2016. u skladu sa Zakonom o sprječavanju korupcije (u daljem tekstu: ZSK).

Kvartalni izvještaji o sprovođenju Plana rada Agencije, sa tabelarnim prikazom statističkih podataka (aneksi), dostavljaju se Savjetu ASK, koji na taj način vrši monitoring i evaluaciju Plana rada.

Sadržaj Izvještaja prikazan je tematski i obuhvata sve sprovedene aktivnosti ove institucije koje su bile predviđene strateškim ciljevima iz godišnjeg Plana rada Agencije za 2023. godinu.

Prilikom izrade Izvještaja, uzete su u obzir preporuke eksperata Savjeta Evrope.

II ANTIKORUPCIJSKI MEHANIZMI

1. Sprječavanje sukoba javnog i privatnog interesa u vršenju javnih funkcija/ poštovanje ograničenja u vršenju javnih funkcija

1.1. Svrha i opis

Sukob interesa u vršenju javne funkcije postoji kada privatni interes javnog funkcionera utiče ili može uticati na njegovu nepristrasnost u vršenju javne funkcije. Javni funkcioner je dužan da funkciju vrši na način da javni interes ne podredi privatnom, kao i da ne izazove sukob interesa u vršenju javne funkcije.

Zakonske odredbe o sukobu interesa u vršenju javne funkcije imaju za cilj da spriječe da dođe do situacija sukoba interesa, kao i da rješavaju i upravljaju sukobom interesa kada do takvih situacija dođe. Takođe, ZSK propisuje i ograničenja u vršenju javnih funkcija, koja se odnose na vršenje nespojivih funkcija, obavljanje dužnosti u privrednim društvima, članstvo u radnim tijelima i primanje naknada, kao i ograničenja po prestanku javne funkcije.

1.2. Rezultati rada

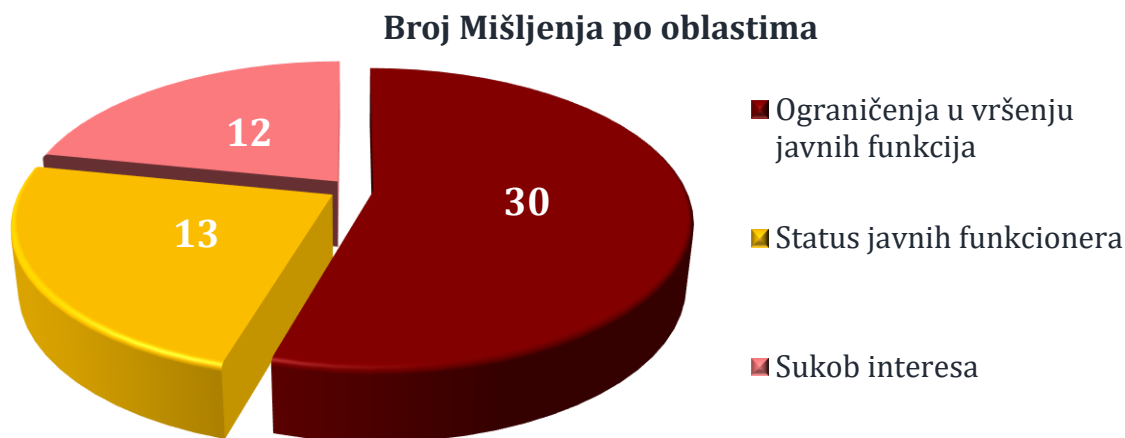
Davanje Mišljenja u cilju sprečavanja sukoba interesa

Agencija je u I kvartalu 2023. godine, postupajući po svim primljenim zahtjevima, **dala 55 Mišljenja** o postojanju sukoba interesa i ograničenja u vršenju javnih funkcija, čime se održava kontinuitet velikog broja zahtjeva i datih mišljenja u ovoj oblasti.

Grafikon 1 – Broj datih mišljenja

- Od ukupnog broja datih mišljenja **23,6% (13) je negativno**, odnosno u njima je konstatovano da **postoji ograničavajući faktor** u odnosu na navode iz zahtjeva za davanje mišljenja;
- **24 Mišljenja su pozitivna** (nema ograničavajućeg faktora u odnosu na navode iz zahtjeva);
- **5 Mišljenja** odnosi se na članstvo javnih funkcionera u organima upravljanja i nadzornim organima javnog preduzeća, javne ustanove ili drugog pravnog lica, gdje je konstatovano da javni funkcioner može biti član navedenih organa upravljanja ili nadzornih organa, ali da po osnovu navedenog članstva ne može ostvariti prihod ili drugu naknadu;
- **13 Mišljenja** odnosi se na status javnih funkcionera shodno članu 3 ZSK.

Grafikon 2 – Broj datih Mišljenja po oblastima u I kvartalu 2023.

Izvodi iz evidencija Agencije

U skladu sa članom 42 ZSK, **2 organa vlasti** su u I kvartalu 2023, prije postupka izbora/imenovanja, **zahtijevala izvode iz evidencije Agencije za 28 lica**, o tome da li su u posljednje četiri godine prije kandidovanja, u svojstvu javnog funkcionera, bili razriješeni javne funkcije zbog povrede odredaba Zakona, kako bi provjerili da li ima zakonskih smetnji za njihovo imenovanje i kako bi bilo spriječeno izvršenje odluka donijetih u sukobu interesa.

Agencija je u navedenim slučajevima konstatovala da se **protiv predloženih kandidata nije vodio postupak razrješenja** sa javne funkcije zbog povrede odredaba ZSK, shodno članu 42 stav 6.

Upravni postupci u vezi sprječavanja sukoba interesa/ograničenja u vršenju javnih funkcija

Agencija je u prvom kvartalu 2023. **pokrenula 6 upravnih postupaka u oblasti ograničenja u vršenju javnih funkcija**.¹

Osnov pokretanja upravnog postupka	Broj pokrenutih u. postupaka po službenoj dužnosti	Broj okončanih u. postupaka po službenoj dužnosti (uključujući predmete iz prethodnog perioda)	Broj i procenat utvrđenih kršenja u predmetima po službenoj dužnosti	Broj pokrenutih u. postupaka po osnovu zahtjeva drugog fizičkog/pravnog/nn lica	Broj okončanih u. postupaka po osnovu zahtjeva drugog fizičkog/pravnog/nn lica (uključujući predmete iz prethodnog perioda)	Broj i procenat utvrđenih kršenja po zahtjevima
Ograničenja u vršenju javnih funkcija	5	/	/	1	/	/
UKUPNO	5	/	/	1	/	/

Tabela 1 - Pokrenuti i okončani upravni postupci i utvrđena kršenja zakona u oblasti povrede ograničenja u vršenju javnih funkcija

Ostavke na osnovu Mišljenja i Odluka Agencije

U I kvartalu 2023. godine, na osnovu datih Mišljenja, **podnijeto je 5 ostavki javnih funkcionera**.

Takođe, nakon datih Mišljenja, konstatovana su i **2 prenosa upravljačkih prava** u privrednom društvu, kao i **1 raskid ugovora o uslugama zbog utvrđenog sukoba interesa**.

Administrativne sankcije

Organi vlasti su nakon okončanih upravnih postupaka, u dijelu sprječavanja sukoba interesa i ograničenja u vršenju javnih funkcija, u I kvartalu 2023. dostavili **3 odgovora**:

- u 2 predmeta je izrečena disciplinska mjera – opomena²;
- 1 predmet prosljeđen drugom organu.

Prekršajni postupci

Zbog kršenja odredaba ZSK koje se odnose na oblast **ograničenja u vršenju javnih funkcija** Agencija je u I kvartalu 2023. podnijela **1 zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka** nadležnom sudu za prekršaje.

¹ Odnosili su se i na ograničenja u vršenju javnih funkcija, i na netačne podatke u izvještajima

² Odnosili su se i na provjeru imovine, i na sukob interesa

2. Kontrola primljenih poklona, donacija i zaključenih sponzorstava

2.1. Svrha i opis

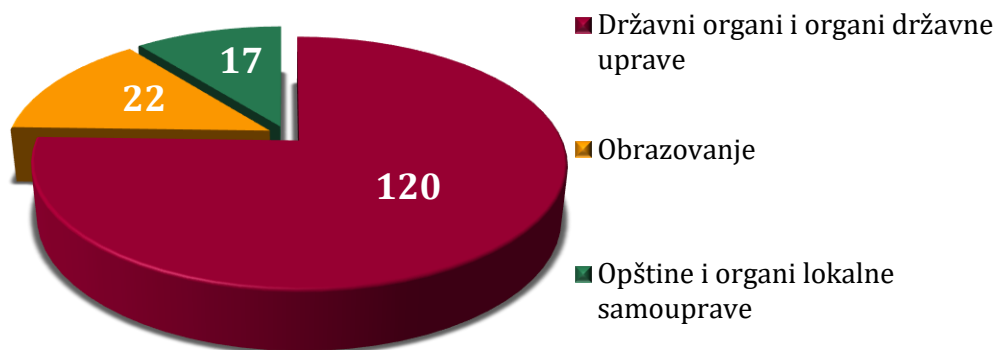
Primanje poklona, sponzorstava i donacija u državnim organima i drugim organima vlasti nosi sa sobom rizik od korupcije, te ZSK predviđa regulacije i u tom dijelu. Konkretno, primanje poklona, sponzorstava i donacija može ugroziti nezavisnost i nepristrasnost rada javnih funkcionera, državnih službenika i organa vlasti kojima su ti benefiti omogućeni. ZSK tako predviđa obavezu Agencije, kao centralnog antikorupcijskog tijela, da vodi, redovno ažurira i objavljuje na sajtu ASK katalog o svim primljenim poklonima, sponzorstvima i donacijama u državnim organima, u cilju obezbjeđivanja što većeg stepena transparentnosti, integriteta i povjerenja u rad organa vlasti.

Organi vlasti dužni su da izvode iz evidencije poklona koju vode, kao i pisane izvještaje o primljenim sponzorstvima i donacijama sa kopijom dokumentacije u vezi sa tim sponzorstvima ili donacijama, dostave Agenciji do kraja marta tekuće godine, za prethodnu godinu.

2.2. Rezultati rada

Agenciji je u I kvartalu 2023. godine od strane **25** organa vlasti prijavljeno ukupno **159 poklona primljenih tokom 2022. godine**. Ukupno **136** organa vlasti na državnom i lokalnom nivou dostavilo je obavještenja da **nijesu primali poklone** u toku 2022. godine.

Broj prijavljenih poklona po oblastima

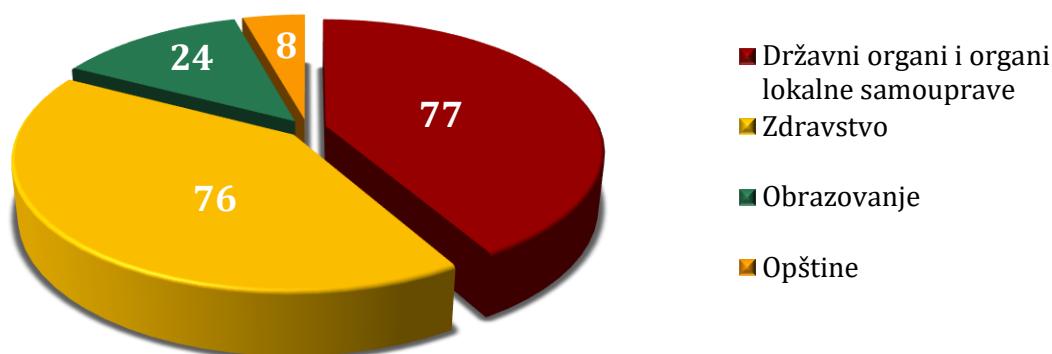
Grafikon 3 - Broj prijavljenih poklona po oblastima

Najviše poklona je, kao i prethodnih godina, protokolarne prirode (138), a riječ je o poklonima koje su javni funkcioneri primili prilikom međunarodnih susreta i koji uvijek, bez obzira na njihovu vrijednost, ostaju državna imovina. Takođe, prijavljeno je i **15 prigodnih** i **6 poklona koji se ne mogu odbiti ili vratiti**.

Najviše poklona prijavljeno je od strane Ministarstva vanjskih poslova (32 protokolarna poklona).

Agenciji je do kraja izvještajnog perioda od strane **38 organa vlasti** prijavljeno ukupno **185 sponzorstava iz 2022. godine.**

Broj prijavljenih sponzorstava po oblastima

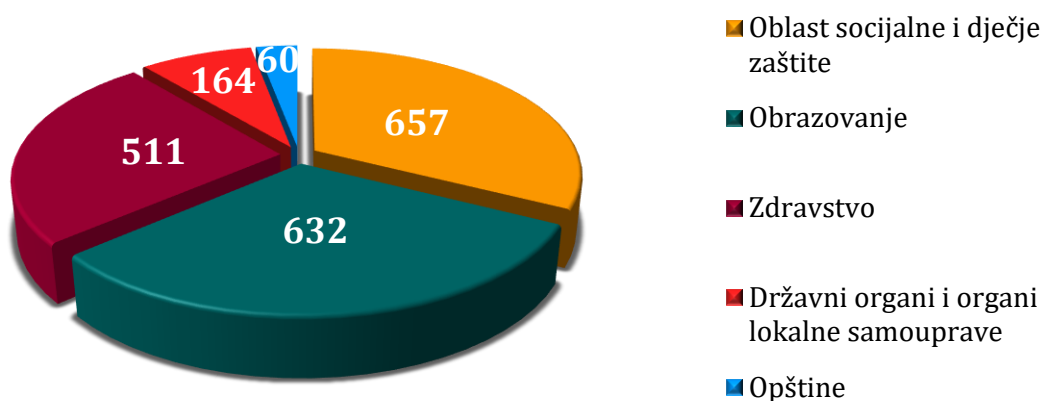

Grafikon 4 – Broj prijavljenih sponzorstava po oblastima

Najveći broj sponzorstava prijavljen je od strane Kliničkog centra Crne Gore (69).

Agenciji su u I kvartalu od strane **238 organa vlasti** prijavljene ukupno **2.024 donacije**.³ Ukupno **116 organa vlasti** dostavilo je obavještenja da **nijesu primali donacije i sponzorstva** u toku 2022. godine.

Broj prijavljenih donacija po oblastima

Grafikon 5 – Broj prijavljenih donacija po oblastima

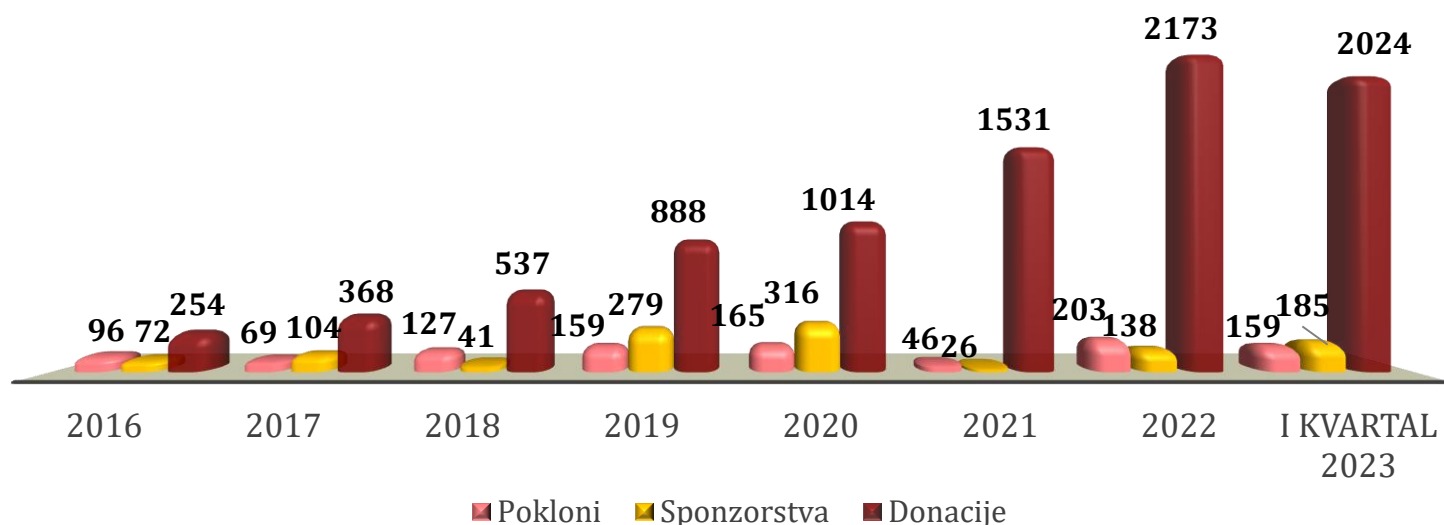
³ Broj sponzorstava i donacija prijavljenih u zakonskom roku može biti i veći, s obzirom na mogućnost da su izvještaji o primljenim sponzorstvima i donacijama poslati u zakonskom roku, a da ih Agencija zaprimi nakon 31. marta.

Najveći broj donacija je u **oblasti socijalne i dječje zaštite** (inventar i oprema za socijalnu i dječju zaštitu, igračke, novčana sredstva, novogodišnji paketići, uređenje igrališta i drugo), **oblasti obrazovanja** (školska oprema, knjige, školski pribor, novčana sredstva, adaptacija i renoviranje školskih prostorija, tehnička oprema za škole i slično) i u **oblasti zdravstva** (ljekovi i medicinska sredstva, medicinska oprema, dezinfekciona sredstva, medicinske uniforme, tehnička oprema, kancelarijska i druga oprema i slično).

Najveći broj donacija prijavljen je od strane **JU Dječji dom Mladost - Bijela** (275).

Djelujući preventivno, Agencija je u I kvartalu 2023. **upućivala dopise i obavještenja organima vlasti o njihovoj zakonskoj obavezi** da blagovremeno podnesu izvode iz evidencije poklona i izvještaje o primljenim sponzorstvima i donacijama sa pratećom dokumentacijom, do kraja marta tekuće za prethodnu godinu.

Broj prijavljenih poklona, sponzorstava i donacija po godinama

Grafikon 6 – Broj prijavljenih poklona, sponzorstava i donacija na godišnjem nivou

Svi dostavljeni izvodi iz evidencije poklona i izvještaji o primljenim sponzorstvima i donacijama su administrativno provjereni i objavljeni na internet stranici ASK⁴, dok će se **utvrđivanje svih eventualnih nepravilnosti u izvodima/izvještajima vršiti tokom II kvartala 2023.**

Prekršajni postupci

U izvještajnom periodu su, zbog nedostavljanja izvještaja o primljenim donacijama i sponzorstvima sa kopijom dokumenatacije, **okončana 4 predmeta** po zahtjevima za pokretanje prekršajnog postupka iz prethodne godine, od čega su u **2 izrečene sankcije (opomene)**.

⁴ <https://portal.antikorupcija.me:9343/acamPublic/poklonSearch.htm>
<https://portal.antikorupcija.me:9343/acamPublic/donacijaSearch.htm>

3. Provjera izvještaja o imovini i prihodima javnih funkcionera u skladu sa godišnjim planom provjera

3.1. Svrha i opis

Kontrolom izvještaja o prihodima i imovini javnih funkcionera i državnih službenika koji imaju obavezu podnošenja Izvještaja propisanu posebnim zakonima, vrši se provjera podataka iz Izvještaja obveznika Zakona ali i njihovih bračnih, vanbračnih supružnika i djece ukoliko žive u zajedničkom domaćinstvu.

Jedan od ključnih ciljeva u ovom dijelu je transparentnost, koja se obezbjeđuje dvostruko:

- Javni funkcioneri i državni službenici obavezani su zakonom da uredno prijavljuju prihode i imovinu u izvještajima, koji se objavljuju na internet stranici Agencije;
- Dostupnost izvještaja o prihodima i imovini na internet stranici ASK daje mogućnost javnom mnjenju da podnosi ASK prijave na osnovu sopstvenih saznanja zbog eventualnih kršenja zakonskih odredbi.

3.2. Rezultati rada

Godišnji plan provjere imovinskog stanja javnih funkcionera i državnih službenika u 2023.

Agencija vrši kontrolu izvještaja u skladu sa Godišnjim planom provjere, koji se po strukturi zasniva na Revidiranom godišnjem planu provjere javnih funkcionera i državnih službenika za 2018. godinu, donijetom u skladu sa preporukama eksperta Savjeta Evrope, koji se zasniva na unaprijeđenoj metodologiji postupaka provjere izvještaja o prihodima i imovini.

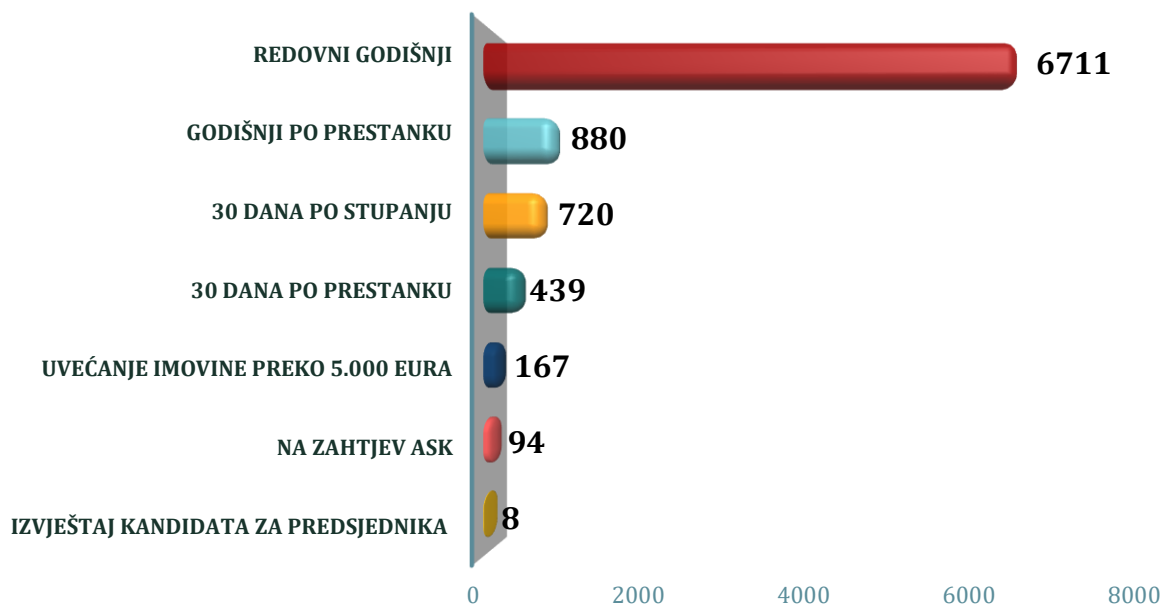
Prilikom provjere koristi se funkcionalnost koja je razvijena u informacionom sistemu Agencije - "**kontrola izvještaja slučajnim odabirom**", osim za kategorije funkcionera čija je kontrola obavezna – poput predsjednika Crne Gore, predsjednika Vlade CG, članova Vlade CG, predsjednika Skupštine Crne Gore, generalnih sekretara Vlade CG, predsjednika i Skupštine, članova Sudskog i Tužilačkog savjeta. **Kontrola izvještaja slučajnim odabirom** obezbjeđuje da se softverski, bez učešća zaposlenih, metodom slučajnog izbora izvrši odabir funkcionera čiji će izvještaji biti kontrolisani. Uvođenjem takvog načina provjere **potpuno se isključuje mogućnost subjektivnog i pristrasnog odabira obveznika Zakona** čiji izvještaji podliježu kontroli.

Godišnji plan provjere imovinskog stanja javnih funkcionera i državnih službenika u 2023. donesen je 30.12.2022. godine.

Dostavljeni Izvještaji o prihodima i imovini/administrativno-tehnička provjera

Od 1. januara do 31. marta 2023. godine Agenciji je **dostavljeno je ukupno 9.019 izvještaja o prihodima i imovini** po različitim osnovima podnošenja.

I kvartalni izvještaj o radu ASK u 2023.

Grafikon 7 – Struktura izvještaja dostavljenih nadležnom Odsjeku od 1. januara do 31. marta 2023.

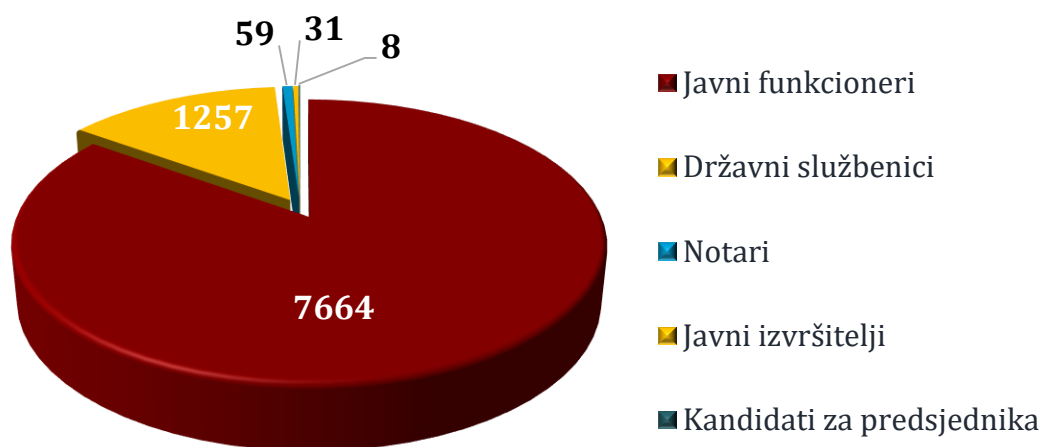
Agenciji je , tako, u I kvartalu 2023. godine dostavljeno **za 25% više izvještaja po svim osnovima podnošenja u odnosu na isti izvještajni period prethodne godine**, a više i u odnosu na godišnje nivoe prvih pet godina rada Agencije. Takođe, **redovnih godišnjih izvještaja dostavljenih u I kvartalu 2023 je za 20% više u odnosu na referentni period prošle godine.**

Grafikon 8 – Trend rasta broja dostavljenih izvještaja o prihodima i imovini po različitim osnovima

Do kraja I kvartala 2023. svi pristigli izvještaji su **administrativno-tehnički obrađeni**.

Dostavljeni izvještaji po različitim osnovima

Grafikon 9 – Izvještaji o prihodima i imovini po različitim osnovima podnošenja u prvom kvartalu 2023.⁵

Redovni godišnji izvještaji

Do kraja I kvartala 2023. godine evidentirano je ukupno **6.711 predatih redovnih godišnjih izvještaja o prihodima i imovini**. O procentu dostavljenih redovnih godišnjih izvještaja u odnosu na broj obveznika biće izviješteno u II kvartalu.

Provjera tačnosti i potpunosti podataka u izvještajima⁶

U ovoj oblasti planirano je **povećanje obima posla**, s obzirom na to da je Godišnjim planom provjere za 2023. predviđen **značajno veći broj provjera tačnosti i potpunosti** podataka u izvještajima o prihodima i imovini u odnosu na prethodne godine - planirana je provjera čak **1.496 izvještaja**. Ova vrsta provjere otpočće u II kvartalu i trajaće do kraja godine.

Broj provjerenih izvještaja u smislu tačnosti i potpunosti biće i veći, imajući u vidu da nadležni Odsjek provjerava izvještaje i **po službenoj dužnosti**, kao i **na zahtjev**. S tim u vezi, nadležni Odsjek je već u I kvartalu, postupajući po službenoj dužnosti (po zahtjevima drugih pravnih lica, državnih organa, novinskim napisima itd) **započeo provjeru 12 izvještaja o prihodima i imovini**. U 5 izvještaja utvrđena su moguća kršenja zakona i

⁵ Jedan kandidat za predsjednika dostavio je izvještaj dva puta

⁶ Provjera tačnosti i potpunosti podataka u izvještajima realizuje se u saradnji sa institucijama koje raspolažu podacima o imovini i prihodima javnih funkcionera i članova zajedničkog domaćinstva: **Upravom prihoda i carina** (podaci o ostvarenim oporezovanim prihodima, kao i podaci iz Centralnog registra privrednih subjekata), **Upravom za katastar i državnu imovinu** (podaci o imaoima prava vlasništva nad nepokretnostima), **Ministarstvom unutrašnjih poslova** (podaci o vlasništvu nad pokretnim stvarima koje se registruju: motorna vozila, oružje), **Centralnim klirinškim depozitarnim društvom** (podaci o licima koja posjeduju hartije od vrijednosti, odnosno akcije u privrednim društvima i drugim pravnim licima), **Centralnom bankom CG**, kao i **poslovnim bankama** (u slučaju date saglasnosti za pristup računima od strane obveznika).

predmeti su dostavljeni nadležnom Odsjeku za pokretanje upravnih i prekršajnih postupaka.

Dodatna provjera

Dodatna provjera izvještaja, u skladu sa Godišnjim planom provjere za 2023, **biće započeta u II kvartalu i trajaće do kraja godine.**

U vezi sa dodatnom provjerom koja je započeta u III kvartalu 2022. godine, u I kvartalu 2023. **pokrenuta je kontrola za 20 javnih funkcionera. U svih 20 predmeta u postupku kontrole utvrđena su moguća kršenja odredaba ZSK.**

Kontrola izvještaja shodno Godišnjem planu kontrole 2022.

Nakon okončanog postupka kontrole, shodno Godišnjem planu kontrole za 2022. godinu, Agencija je za **636 javnih funkcionera utvrdila da postoje eventualna kršenja Zakona o sprječavanju korupcije.**

Upravni postupci

Agencija je u prvom kvartalu 2023. **pokrenula 28 upravnih postupaka u oblasti prijave prihoda i imovine.**⁷

Osnov pokretanja upravnog postupka	Broj pokrenutih u. postupaka po službenoj dužnosti	Broj okončanih u. postupaka po službenoj dužnosti (uključujući predmete iz prethodnog perioda)	Broj i procenat utvrđenih kršenja u predmetima po službenoj dužnosti	Broj pokrenutih u. postupaka po osnovu zahtjeva drugog fizičkog/pravnog/nn lica	Broj okončanih u. postupaka po osnovu zahtjeva drugog fizičkog/pravnog/nn lica (uključujući predmete iz prethodnog perioda)	Broj i procenat utvrđenih kršenja po zahtjevima
Podnošenje izvještaja o prihodima i imovini sa netačnim i nepotpunim podacima	13	/	/	15	/	/
UKUPNO	13	/	/	15	/	/

Tabela 2 - Pokrenuti i okončani upravni postupci i utvrđena kršenja zakona u oblasti prijave prihoda i imovine

⁷ Od toga, 6 se odnosilo i na netačne podatke i na ograničenja u vršenju javnih funkcija

Administrativne sankcije

Kad je u pitanju **izricanje disciplinskih mjera**, u dijelu provjere prihoda i imovine, nakon donijetih konačnih Odluka, **organi vlasti su u izvještajnom periodu dostavili 28 odgovora:**

- u 17 predmeta je izrečena disciplinska mjera – opomena;
- 8 predmeta proslijeđeno drugom organu;
- 3 razrješenja.

Saglasnost za pristup računima bankarskih institucija⁸

U pristiglih 6.711 redovnih godišnjih izvještaja, **saglasnost za pristup računima bankarskih institucija data je u 2.936 izvještaja (43,8%).**

Vođenje evidencije javnih funkcionera i državnih službenika koji imaju obavezu podnošenja izvještaja o prihodima i imovini

Prema podacima iz baze podataka Agencije, **obavezu dostavljanja izvještaja o prihodima i imovini na dan 31.03.2023. ima 6.158 javnih funkcionera i 1.338 državnih službenika.**

Prekršajni postupci

Zbog kršenja odredaba ZSK koje se odnose na obavezu podnošenja izvještaja o prihodima i imovini, Agencija je u I kvartalu 2023. godine nadležnim sudovima za prekršaje podnijela ukupno **334 zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka.**

Tokom izvještajnog perioda, **okončano je ukupno 267 postupka** (uključujući i one iz prethodnih godina), od čega su u **86,14% izrečene sankcije**. Ukupan iznos novčanih kazni je **21.945€.**

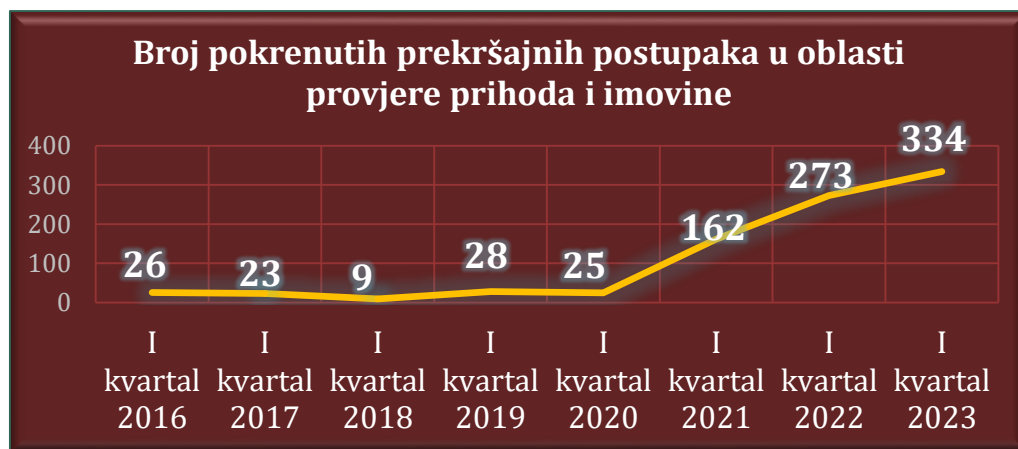
Osnov podnošenja zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	Broj pokrenutih prekršajnih postupaka	Broj okončanih postupaka (uključujući postupke iz prethodnih godina)	Broj postupaka u kojima su izrečene sankcije	Procenat postupaka u kojima su izrečene sankcije	Iznos novčanih kazni
Nedostavljanje redovnog godišnjeg Izvještaja	-	39	32 (11nk; 21 op)	82 %	1.670€
Nedostavljanje Izvještaja u roku od 30 dana po stupanju na javnu funkciju	80	37	35 (15 nk; 20 op)	94,6%	3.305€

⁸ Prilikom predavanja izvještaja o prihodima i imovini javni funkcioner može dati saglasnost Agenciji za pristup podacima o svim računima bankarskih i drugih finansijskih institucija, koja se koristi isključivo u svrhu provjere podataka iz izvještaja. Saglasnost se odnosi na vrijeme dok traju obaveze javnog funkcionera i državnog službenika, u skladu sa Zakonom, te se podaci uzimaju samo za vremenski period obavljanja funkcije

Nedostavljanje Izvještaja u roku od 30 dana po prestanku funkcije	84	46	36 (15 nk 21 op)	78,3%	3.350€
Nedostavljanje Izvještaja u roku od godinu i dvije godine po prestanku javne funkcije	114	77	68 (41 nk 27 op)	88,3%	9.170€
Neobavještavanje ASK od strane javnog funkcionera o prelasku na drugu javnu funkciju u roku od 30 dana	5	5	5 (1 nk 4 op)	100%	150€
Podnošenje izvještaja sa netačnim i nepotpunim podacima	51	62	53 (23 nk 30 op)	85,5%	4.300€
Nedostavljanje Agenciji traženih podataka od strane organa vlasti, u roku i na način koji odredi ASK	-	1	1 op	100%	-
UKUPNO	334	267	230 (106 novčanih kazni; 124 opomene)	86,14%	21.945€

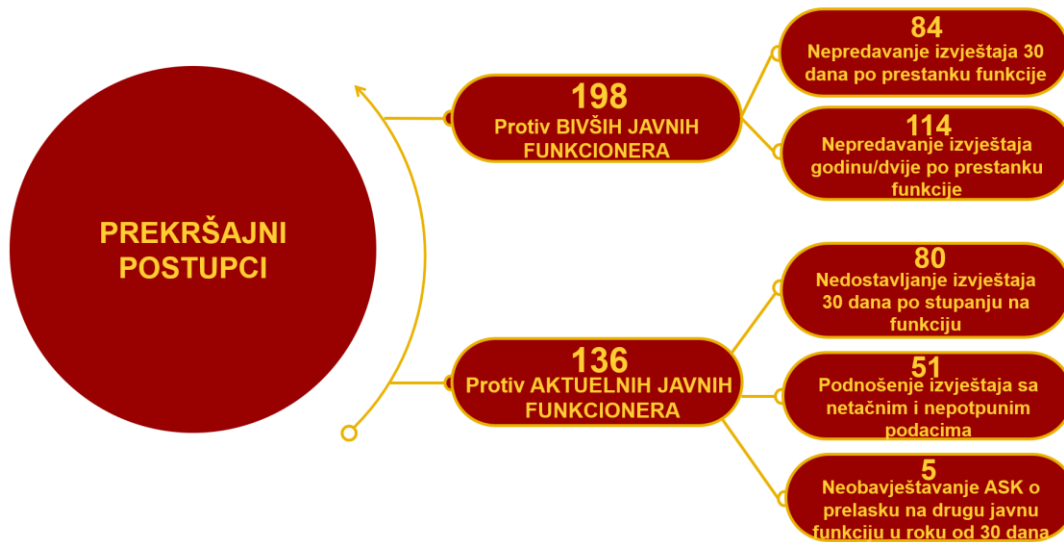
Tabela - Ishodi prekršajnih postupaka pokrenutih zbog kršenja odredaba ZSK koje se odnose na obavezu podnošenja izvještaja o prihodima i imovini

Broj pokrenutih prekršajnih postupaka u I kvartalu 2023. godine u ovoj oblasti značajno je veći u odnosu na iste izvještajne periode svih prethodnih godina rada Agencije, što je prvenstveno generisano intenzivnim radom i proaktivnim pristupom ASK.

Grafikon 10 – Broj pokrenutih prekršajnih postupaka u oblasti prijave prihoda i imovine

Postupajući **neselektivno**, Agencija je **pokrenula prekršajne postupke i protiv bivših i protiv novoimenovanih javnih funkcionera.**

4. Kontrola finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja

4.1. Svrha i opis

Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (ZFPSIK) predstavlja pravni okvir kojim se reguliše način sticanja i obezbjeđivanja finansijskih sredstava za redovan rad i izbornu kampanju političkih subjekata, zabrane i ograničenja raspolaganja državnom imovinom, fondovima i javnim ovlašćenjima u toku kampanje i kontrola, nadzor i revizija finansiranja i finansijskog poslovanja političkih subjekata u svrhu ostvarivanja zakonitosti i javnosti njihovog poslovanja. Svrha rada *Odsjeka za sprovođenje mjera kontrole finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja* je da doprinese jačanju integriteta političkih subjekata i izbornih kampanja kroz transparentno finansiranje i odgovornu upotrebu javnih resursa.

4.2. Rezultati rada

Izvještaji i obavješćenja političkih subjekata i organa vlasti o redovnom radu

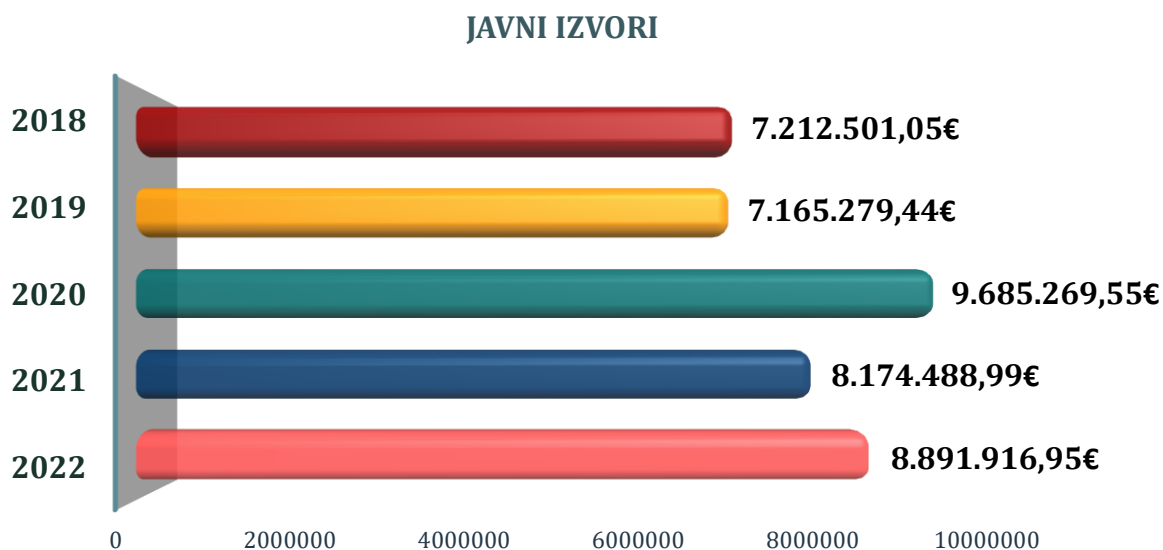
Prema članu 48 ZFPSiK, politički subjekti su dužni da **završni račun i godišnji konsolidovani finansijski izvještaj** podnesu Agenciji, Državnoj revizorskoj instituciji (DRI) i Upravi prihoda i carina, **najkasnije do 31. marta** tekuće za prethodnu godinu, dok su prema članu 15 stav 3 Zakona u obavezi da do **31. januara** dostave **Odluke o visini članarine**.

Kada je u pitanju broj izvještaja političkih subjekata o redovnom radu, Agenciji su u I kvartalu 2023. godine dostavljena ukupno **94 izvještaja/obavještenja**. Svi izvještaji su objavljeni na internet stranici ASK.

Kategorije dostavljenih izvještaja/obavještenja	Broj dostavljenih izvještaja	Broj evidentiranih obveznika
Godišnji konsolidovani izvještaj za 2022.	48	67
Odluke o visini članarine za 2023.	46	67

Tabela 3 – Broj dostavljenih izvještaja/obavještenja od strane političkih subjekata

Preliminarne analize podataka iz dostavljenih izvještaja političkih subjekata pokazuju dalje **povećanje prihoda koje subjekti dobijaju iz javnih izvora**, koji čine čak **94% ukupnih prihoda koji su politički subjekti ostvarili u 2022. godini**.

Grafikon 11 – Prihodi političkih subjekata iz javnih izvora

Odluke organa vlasti o visini budžetskih sredstava za finansiranje redovnog rada političkih subjekata

Agencija je izvršila nadzor nad sprovođenjem člana 15 stav 6 ZFPSiIK, kojim se propisuje obaveza za Ministarstvo finansija i 25 organa lokalne uprave nadležnih za poslove finansija da, najkasnije do 31. januara, donesu i objave Odluku o visini budžetskih sredstava za finansiranje redovnog rada političkih subjekata.

Svi obveznici donijeli su i objavili odluke o visini sredstava za finansiranje redovnog rada (26) i rada ženskih organizacija u političkim subjektima za 2023. godinu (26). Ipak, dvije opštine nijesu donijele i objavile odluku u propisanom roku. Izvršena je kontrola opredijeljenih sredstava po osnovu redovnog rada i finansiranja ženskih organizacija u političkim subjektima u 2023. Jedna opština nije opredijelila zakonom definisan procenat za finansiranje redovnog rada i finansiranje ženskih organizacija, zbog čega je uputila zahtjev za izmjenu odluke.

Ukupna opredijeljena budžetska sredstva u 2023. godinu, u skladu sa donijetim posebnim odlukama, su **9.758.969,03€** od čega:

- ✓ **za finansiranje redovnog rada političkih subjekata 8.871.707,35€;**
- ✓ **za finansiranje rada ženskih organizacija u političkim subjektima 887.261,68€.⁹**

Takođe, prikupljeni su podaci i urađena kontrola sprovođenja člana 9 stav 5 ZFPSiK, koja se odnosi na obezbjeđivanje prostorija za redovan rad parlamentarnih političkih subjekata. U 2022. godini za zakup poslovnih prostorija za ukupno 19 parlamentarnih partija uplaćen je ukupan iznos od 559.510,93€.

Izbori 2023.

U martu 2023. godine održani su **izbori za odbornike u Skupštini opštine Tuzi¹⁰**, kao i **izbori za Predsjednika Crne Gore.¹¹**

Takođe, krajem I kvartala **otpočela je i kampanja za prijevremene izbore za poslanike u Skupštini Crne Gore** (raspisani Odlukom Predsjednika Crne Gore od 17. marta 2023. godine), a koji će biti održani 11. juna 2023.

U skladu sa razvijenim metodologijama, a na osnovu usvojenih: ***Plana kontrole i nadzora za izbornu kampanju za izbore u SO Tuzi¹²***, ***Plana kontrole i nadzora za izbornu kampanju za izbor Predsjednika Crne Gore¹³*** i ***Plana kontrole i nadzora za izbornu kampanju za izbor poslanika u Skupštini Crne Gore¹⁴***, Agencija u toku izborne kampanje vrši suštinsku kontrolu političkih subjekata, njihovih aktivnosti, prikupljenih i utrošenih sredstava u toku kampanje, te kontrolu poštovanja propisanih zabrana i ograničenja upotrebe javnih resursa u kampanji od strane obveznika Zakona.

⁹ Raspodjela budžetskih sredstava po političkim subjektima za redovan rad i ženske organizacije je na sljedećem linku: https://www.antikorupcija.me/media/documents/Opredijeljena_sredstava_2023.pdf.

¹⁰ Odlukom Predsjednika Crne Gore od 28. decembra 2022. raspisani su **izbori za odbornike u Skupštini opštine Tuzi**, koji su **održani 5. marta 2023. godine**

¹¹ Odlukom Predsjednice Skupštine Crne Gore 16. marta januara raspisani su **izbori za Predsjednika Crne Gore**, čiji je **prvi krug održan 19. marta 2023. godine**

¹² https://www.antikorupcija.me/media/documents/Plan_kontrole_i_nadzora-Tuzi_2023..pdf

¹³ https://www.antikorupcija.me/media/documents/Plan_kontrole_i_nadzora-predsjedni%C4%8Dki_izbori_2023..pdf

¹⁴ https://www.antikorupcija.me/media/documents/Plan_kontrole_i_nadzora_za_izbornu_kampanju_za_izbor_poslanika_u_Skup%C5%A1tini_Crne_Gore_koji_%C4%87e_se_odr%C5%BEati_11._juna_2023._godine.pdf

Nakon izvršene analize i kontrole, u cilju obezbjeđivanja transparentnosti izborne kampanje, Agencija proaktivno **na svojoj internet stranici objavljuje sva dokumenata o finansiranju kampanje i upotrebi javnih resursa** - u okviru posebnih linkova/banera na kojima se objavljuju detaljni podaci i tabelarni prikazi iz izvještaja političkih subjekata i organa vlasti.

Dostupnost tih dokumenata, tabelarni i analitički prikazi podataka iz izvještaja koje izrađuje Agencija, omogućili su javnosti **potpun uvid u upotrebu javnih resursa kako bi u slučaju bilo kakve sumnje u zloupotrebe mogli da podnose prigovore.**

Osim toga, ASK **kontinuirano informiše javnost i obveznike ZFPSiIK** o preduzetim aktivnostima, rezultatima izvršenih kontrola, kao i obavezama političkih subjekata i organa vlasti tokom izborne kampanje (putem saopštenja, izjava za medije, održanih sastanaka...)

Nastavljajući praksu saradnje sa nevladinim sektorom u toku izbornih kampanja, u I kvartalu 2023. godine održana su **dva sastanka** sa predstavnicima NVO. Prvom sastanku su prisustvovali predstavnici *Centra za građanske slobode* (CEGAS), *Centra za razvoj nevladinih organizacija* (CRNVO), *Centra za građansko obrazovanje* (CGO) i *Centra za monitoring i istraživanje* (CeMI), dok su na drugom, pored predstavnika CeMI, učestvovali i predstavnici *Građanske alijanse* (GA). Oba sastanka su bila posvećena aktivnostima koje je Agencija preduzimala u kontroli i nadzoru kampanje za predsjedničke izbore.

Djelujući proaktivno, predstavnici ASK održali su i **sastanak sa predstavnicima političkih subjekata koji su učestvovali na izborima za predsjednika Crne Gore** (ovlašćena lica šest kandidata za predsjednika, kao i predsjednički kandidat Jovan Radulović). Predstavnici Agencije upoznali su sagovornike sa obavezama političkih subjekata u izbornoj kampanji, rokovima i bližim uputstvima koja se odnose na izvještavanja o prikupljenim i utrošenim sredstvima, čime se obezbjeđuje transparentnost izbornog procesa.

Imajući u vidu da je I kvartal 2023. godine obuhvatio tri izborne kampanje, u ovom izvještaju biće prikazani zbirni podaci.

Transparentnost finansiranja političkih subjekata u toku izborne kampanje

U I kvartalu 2023. politički subjekti dostavili su ukupno **60 izvještaja u toku izbornih kampanja.**

Kategorija dostavljenih izvještaja političkih subjekata u toku izbornih kampanja	Broj dostavljenih izvještaja	Broj predviđenih izvještaja	Procenat poštovanja obaveze
Privremeni izvještaji o troškovima izborne kampanje	13	14	92,9%
Izvještaji o medijskom oglašavanju u izbornoj kampanji	13	14	92,9%
Petnaestodnevni izvještaj o priložima pravnih i fizičkih lica	33	35	94,3%
Izvještaj o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava ¹⁵	1	-	-

Tabela 4 – Ukupan broj dostavljenih izvještaja tokom izborne kampanje i procenat poštovanja zakonske obaveze od strane političkih subjekata

Proaktivno djelujući, Agencija je, radi dostavljanja izvještaja u roku, kao i kod uočenih tehničkih nepravilnosti, uputila **26 upozorenja**, na koja su **svi politički subjekti pozitivno reagovali**.

Svi dostavljeni izvještaji **objavljeni** su na internet stranici ASK.

Vršeći suštinsku i dubinsku kontrolu aktivnosti, prikupljenih i utrošenih sredstava političkih subjekata u kampanji ASK prati aktivnosti političkih subjekata od početka kampanje, pribavlja dokumentaciju koja se odnosi na te aktivnosti, kontroliše date uslove i eventualno date popuste i dr. Takođe, dio pružalaca usluga je dostavio cjenovnike i redovno dostavlja dokumentaciju, dok je za izbornu kampanju za izbor Predsjednika Crne Gore od njih 42 tražena dokumentacija o pruženim uslugama političkim subjektima u kampanji. Ukupno su zabilježene **172 aktivnosti od strane 86 pružalaca usluga**. Ukupna vrijednost kontrolisanih utrošenih sredstava u kampanji po osnovu zabilježenih aktivnosti, do kraja I kvartala, iznosi **1.135.146€** kod svih subjekata - kandidata za predsjednika Crne Gore ukupno.

Takođe, Zakonom su propisane obaveze i zabrane za subjekte koji **pružaju usluge medijskog oglašavanja** koje se odnose na dostavljanje cjenovnika u toku kampanje, kao i ugovora sklopljenih sa političkim subjektima u kampanji. U skladu sa tim, Agenciji su dostavljena **120 cjenovnika i 83 ugovora**, koji su objavljeni na internet stranici ASK.

Agencija je izvršila i **38 kontrola poštovanja zabrana i ograničenja** od strane pružalaca usluga u toku izborne kampanje u I kvartalu ove godine.

Agencija je u izvještajnom periodu izvršila **11 kontrola političkih subjekata na terenu** u toku izborne kampanje za lokalne izbore u Tuzima i izbore za Predsjednika Crne Gore, prikupila dokumentaciju koja se odnosi na troškove koje su subjekti imali do dana kontrole i zapisnik i cjelokupnu dokumentaciju objavila na internet stranici ASK.

Agencija je izrekla deset mjera političkim subjektima, i to:

- ✓ 1 mjeru gubitka prava na prenos sredstava za finansiranje redovnog rada;
- ✓ 1 mjeru gubitka prava na prenos sredstava za finansiranje izborne kampanje;
- ✓ 2 mjere djelimičnog gubitka budžetskih sredstava za troškove finansiranja izborne kampanje;
- ✓ 6 mjera obustave prenosa budžetskih sredstava za finansiranje troškova izborne kampanje.

¹⁵ Rok za dostavljanje Izvještaja o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava za izbore u SO Tuzi je 4. april, dok je za izbore za Predsjednika Crne Gore 2. maj 2023. godine.

Upotreba javnih resursa u toku izborne kampanje

U toku izbornih kampanja u I kvartalu 2023. godine **1.045 organa vlasti** koji imaju obaveze u skladu sa ZFPSiK, dostavilo je ukupno **18.593 izvještaja** i druge prateće dokumentacije.

Kategorija dostavljenih izvještaja organa vlasti i pravnih lica u toku izborne kampanje	Broj dostavljenih izvještaja u toku izborne kampanje
Putni nalozi organa vlasti	3.399
Analitičke kartice budžetskih potrošačkih jedinica	4.913
Sedmodnevni izvještaj o socijalnim i jednokratnim davanjima i potrošnji budžetske rezerve	570
Zapošljavanja u toku kampanje	8.530
Ugovori o ustupanju mehanizacije	1
Odluke o raspodjeli sredstava iz budžetske rezerve	1.180
UKUPNO	18.593

Tabela 5 – Kategorije dostavljenih izvještaja organa vlasti i pravnih lica u toku izbornih kampanja u toku I kvartala 2023. godine

Zbog uočenih nepravilnosti u izvještajima organa vlasti **upućeno je 570 upozorenja**, nakon čega su **otklonjene sve nepravilnosti** ili je dopunjena dokumentacija.

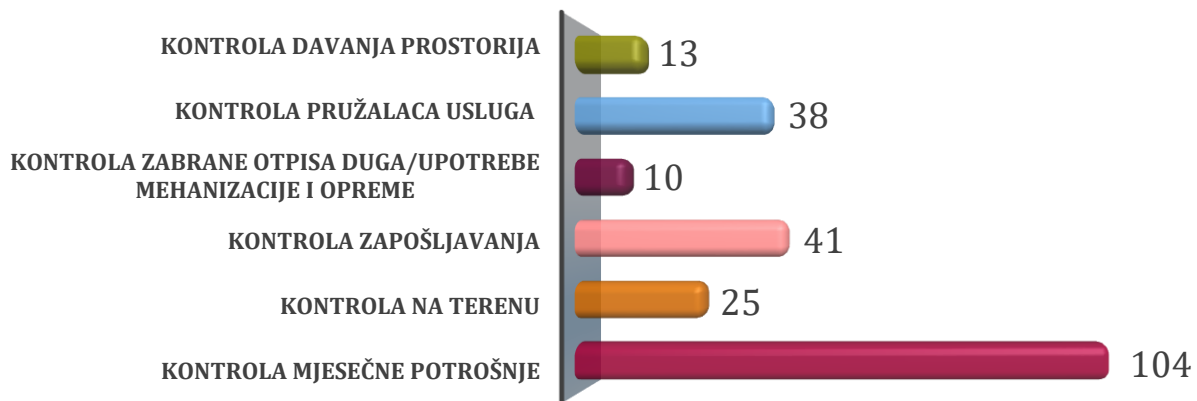
Upozorenja na uočene nepravilnosti u izvještajima organa vlasti	
Analitičke kartice budžetskih potrošačkih jedinica	234
Putni nalozi	145
Zapošljavanja u toku kampanje	102
Sedmodnevni izvještaj o socijalnim i jednokratnim davanjima	35
Izvodi iz trezora i potrošnja budžetske rezerve	54

Tabela 6 – Upozorenja na uočene nepravilnosti u izvještajima organa vlasti tokom izbornih kampanja

Svi dostavljeni izvještaji su kontrolisani i objavljeni (9.706 na internet stranici Agencije, dok su preostali objavljeni na internet stranicama organa vlasti i linkovani su u tabelama koje se nalaze na internet stranici Agencije, u skladu sa Zakonom).

Agencija je izvršila **182 kontrole poštovanja zabrana i ograničenja** od strane organa vlasti u toku izborne kampanje u I kvartalu **ove godine**.

Vrsta i broj kontrola poštovanja zabrana i ograničenja tokom izborne kampanje

Grafikon 12 – Vrsta i broj izvršenih kontrola poštovanja zabrana i ograničenja od strane svih obveznika ZFPSiIK tokom izbornih kampanja za izbore održane u I kvartalu 2023.

Kada je u pitanju **kontrola ograničenja mjesečne potrošnje tokom izborne kampanje** (kontrola 104 organa vlasti) utvrđeno je **prekoračenje potrošnje kod 10 obveznika**.

Izvršeno je **pet kontrola zabrane otpisa duga** građanima od strane pravnih lica čiji je osnivač, djelimični ili većinski vlasnik država ili jedinica lokalne samouprave, za utrošenu električnu energiju, vodu i račune za sve vrste javnih usluga, uvođenje novih ili jednokratnih subvencija za struju i subvencija u plaćanju komunalnih usluga koje pružaju privredna društva čiji je osnivač i/ili potpuni ili djelimični vlasnik država ili jedinica lokalne samouprave. S tim u vezi, konstatovano je da **nije vršen otpis duga i uvođenje novih ili jednokratnih subvencija za struju i subvencija u plaćanju komunalnih usluga suprotno ZFPSiIK**. Takođe, izvršeno je **pet kontrola**, koje se odnose na zabrane privrednim društvima čiji je osnivač ili većinski vlasnik država ili jedinica lokalne samouprave da svoju **mehanizaciju i opremu ustupaju trećim licima na upotrebu bez posebne odluke i bez ugovora sa naknadom**. **Utvrđeno je da nije vršeno ustupanje mehanizacije i opreme trećim licima na upotrebu**.

Zbog **nedostavljanja odluka o zapošljavanju sa pratećom dokumentacijom u roku**, utvrđeno je **nepoštovanje propisane obaveze kod 136 organa vlasti**, kao i zbog **kršenja člana 44 stav 1 ZFPSiIK** (ugovori o privremenim i povremenim poslovima) kod **31 organa vlasti**.

U svim slučajevima uočenih kršenja Zakona, kod nadležnog Odsjeka inicirano je pokretanje prekršajnih postupaka.

Svi **zapisnici o izvršenim terenskim kontrolama sa pratećom dokumentacijom tokom izborne kampanje sa nalazima kontrole objavljeni su na internet stranici Agencije**.¹⁶

¹⁶ <https://www.antikorupcija.me/me/kontrola-politickih-subjekata-izbornih-kampanja/2301240947-zapisnici-predsjednicki-izbori-2023/>

Prigovori u toku izborne kampanje

U izvještajnom periodu podnijeto je ukupno **80 prigovora** zbog sumnji u kršenje ZFPSiIK (šest se odnosi na lokalne izbore održane 2022). Agencija je postupila po svim prigovorima:

- ✓ u **31 predmetu je donijeta odluka o nepokretanju postupka;**
- ✓ u **23 predmeta je donijeta odluka da nema kršenja zakona;**
- ✓ ostali postupci su u **toku.**

Po svim osnovima rada Agencije u ovoj oblasti, tokom I kvartala 2023. godine, izvršena je **kontrola 19.002 dostavljena izvještaja** od strane obveznika ZFPSiIK o redovnom radu i u toku izbornih kampanja. Agencija je, radi dostavljanja izvještaja u roku, kao i kod uočenih tehničkih nepravilnosti, uputila ukupno **596 upozorenja** organima vlasti i političkim subjektima, na koja su **svi pozitivno reagovali**. Izvršena je i **231 kontrola poštovanja zabrana i ograničenja** u toku izbornih kampanja od strane obveznika.

Prekršajni postupci

Zbog **kršenja odredaba ZFPSiIK**, Agencija je u I kvartalu 2023. nadležnim sudovima za prekršaje podnijela **69 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka**.

Tokom izvještajnog perioda, **okončano je 86 postupaka** (uključujući i one iz prethodnih godina) od čega su u **94,2% izrečene sankcije**. Ukupan iznos novčanih kazni je **5.725€**.

Osnov pokretanja prekršajnog postupka	Broj pokrenutih postupaka	Broj okončanih postupaka (uključujući postupke iz prethodnih godina)	Broj postupaka u kojima su izrečene sankcije	Procenat kažnjivosti	Iznos novčanih kazni
Nedostavljanje odluke o visini članarine za tekuću godinu u zakonskom roku	5	2	2 op	100%	-
Nedostavljanje završnog računa i godišnjeg konsolidovanog izvještaja od strane političkog subjekta	-	3	2 (1 nk, 1 op)	66,7%	800€
Nedostavljanje odluka o zapošljavanju tokom izborne kampanje u zakonskom roku	44	59	57 (19 nk, 38 op)	96,6%	2.505€
Prekoračenje mjesečne potrošnje od strane budžetskih potrošačkih jedinica u toku izborne kampanje	-	12	11 (10 nk, 1 op)	91,7%	1.470€

Zaključivanje ugovora o privremenim i povremenim poslovima na radnim mjestima koja nijesu predviđena aktom o sistematizaciji radnih mjesta	2	8	8 (5 nov 3 op)	100%	950€
Isplata jednokratne finansijske pomoći suprotno članu 40 stav 1 ZFPSiK	1	2	1 opomena	50%	-
Nedostavljanje Agenciji izvještaja o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava iz javnih i privatnih izvora za izbornu kampanju sa pratećom dokumentacijom	12	-	-	-	-
Finansiranje političkog subjekta od strane lica koje je pravosnažno osuđeno za krivično djelo sa elementima korupcije i organizovanog kriminala	2	-	-	-	-
Neobavješćavanje Agencije o zatvaranju posebnog žiro računa u roku od 3 dana od zatvaranja	2	-	-	-	-
Nezatvaranje posebnog žiro računa u roku od 90 dana od dana održavanja izbora	1	-	-	-	-
UKUPNO	69	86	81 (35 novčanih kazni i 46 opomena)	94,2%	5.725€

Tabela 7 – Ishodi prekršajnih postupaka pokrenutih zbog kršenja odredaba ZFPSiK

4.3. Ostale aktivnosti

U I kvartalu 2023. godine:

- ✓ Dato je **37 mišljenja** na zahtjeve organa vlasti i pružalaca medijskih usluga;
- ✓ Održano je **6 sastanaka** sa predstavnicima OEBS-ove **Kancelarije za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR)**, koja je formirala posmatračku misiju za predsjedničke izbore u Crnoj Gori;
- ✓ Direktorica Agencije sa saradnicima sastala se sa predstavnicima **Međunarodne fondacije za izborne sisteme (IFES) Nerminom Nišićem**, regionalnim direktorom za BiH i Srbiju, i **Endrjuom Roganom**, visokim programskim i antikorupcijskim službenikom, koji su u misiji posmatranja predsjedničkih izbora u

Crnoj Gori. Tom prilikom, gospodin Nišić je kazao da je kvalitet rada Agencije prepoznat u regionu i da je IFES spreman da ponudi podršku i tehničku pomoć u kontroli finansiranja kampanja, uključujući i borbu protiv miješanja drugih država u izborni proces;

- ✓ Kontinuirano su održavani sastanci sa predstavnicima softverske kompanije „B-One“ u cilju **izrade/razvoja softverske aplikacije za modul** Sprovođenje mjera kontrole finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja u Agenciji.

5. Donošenje i sprovođenje planova integriteta

5.1. Svrha i opis

Plan integriteta je interni antikorupcijski dokument koji sadrži mjere za sprečavanje i otklanjanje mogućnosti za nastanak i razvoj različitih oblika koruptivnog i neetičnog ponašanja u okviru organa vlasti. Plan integriteta je rezultat samoprocjene izloženosti organa vlasti rizicima za nastanak i razvoj korupcije, kao i izloženosti etički i profesionalno neprihvatljivim postupcima.

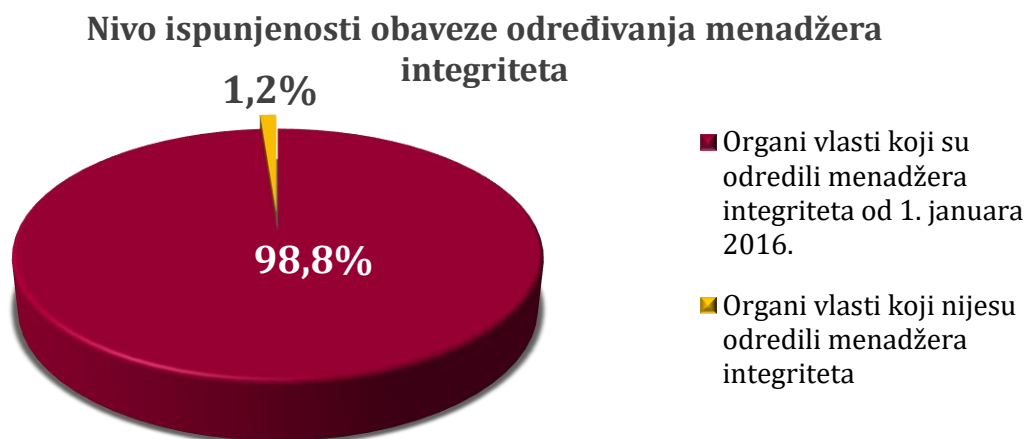
5.2. Rezultati rada

Imenovanje menadžera integriteta

Odsjek za integritet i lobiranje redovno ažurira listu odgovornih lica za izradu i sprovođenje plana integriteta (menadžeri integriteta). U I kvartalu 2023. godine **1 organ vlasti je po prvi put donio rješenje o određivanju menadžera integriteta**.

Ukupno **25 organa** vlasti je u ovom kvartalu informisalo Agenciju o promjeni menadžera integriteta, odnosno o imenovanju novog lica za menadžera integriteta.

Ukupan broj organa vlasti koji su odredili menadžera integriteta od 1. januara 2016. godine je 730 (98,8% od ukupnog broja organa vlasti).

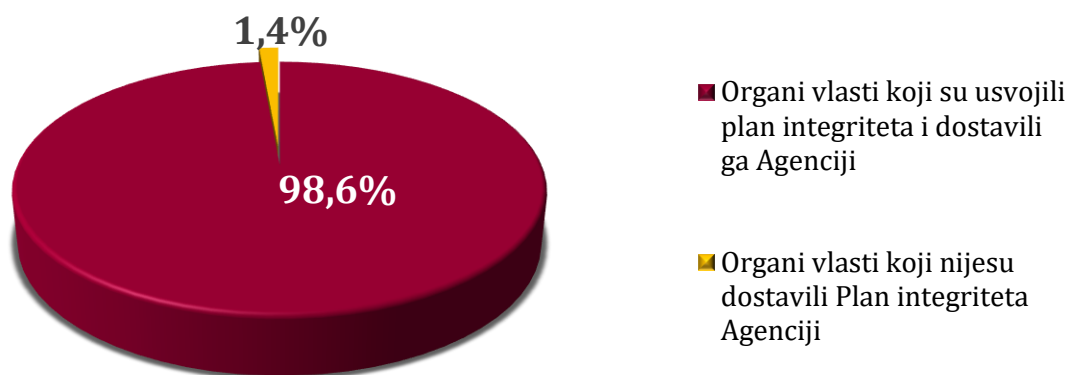
Grafikon 13 – Nivo ispunjenosti obaveze određivanja menadžera integriteta

Planovi integriteta

U I kvartalu 2023. godine 1 organ vlasti je prvi put usvojio i Agenciji dostavio plan integriteta u štampanoj i elektronskoj formi. U pitanju je **Ministarstvo rada i socijalnog staranja**, koje je formirano prethodne godine, shodno Uredbi o organizaciji i načinu rada državne uprave.

Ukupno je **729 organa vlasti dostavilo plan integriteta** Agenciji od 1. januara 2016. godine (od ukupno 739 organa vlasti).

Nivo ispunjenosti obaveze usvajanja planova integriteta

Grafikon 14 – Nivo ispunjenosti obaveze usvajanja planova integriteta od strane organa vlasti

U I kvartalu 2023. godine dostavljena su **3 revidirana plana integriteta**.

Izveštaji o sprovođenju plana integriteta

Organi vlasti su u obavezi da Agenciji do 15. aprila 2023. godine dostave izveštaj o sprovođenju plana integriteta u 2022. godini, u elektronskoj i štampanoj formi.

Agenciji je od 1. januara do 31. marta 2023. godine **dostavljeno 167 izveštaja o sprovođenju plana integriteta u 2022. godini**. Od tog broja, 166 izveštaja je unijeto u aplikaciju za planove integriteta.

Svim organima vlasti je dostavljena informacija o obavezi dostavljanja izveštaja o sprovođenju plana integriteta (koja je takođe objavljena na internet stranici ASK i u medijima), kao i korisničko uputstvo za unos izveštaja u elektronsku aplikaciju za planove integriteta.

Davanje preporuka organima vlasti za unapređenje planova integriteta

Agencija je organima vlasti dala preporuke za unapređenje planova integriteta na sistemskom nivou u okviru *Izveštaja o donošenju i sprovođenju planova integriteta u 2022. godini*, koji je Savjet ASK usvojio na 88. sjednici održanoj 24. februara 2023. godine, kao i u okviru izvršenih konsultacija u I kvartalu 2023. godine.

Prilikom podsjećanja organa vlasti o obavezi dostavljanja izvještaja o sprovođenju plana integriteta, Agencija je u I kvartalu 2023. godine svim organima vlasti ponovo dostavila dopis Savjeta Agencije iz prethodne godine, kojim je Savjet ukazao starješinama organa na potrebu afirmacije uloge menadžera integriteta i obezbjeđivanja njihovog kontinuiranog usavršavanja u oblasti sprječavanja korupcije. Savjet ASK dopisom snažno ohrabruje starješine organa vlasti da, imajući u vidu obim poslova, odgovornost i ovlašćenja menadžera integriteta i članova radnih grupa za izradu plana integriteta, pokušaju da iznađu mogućnost određivanja naknade za rad ovim licima ili njihovog adekvatnog nagrađivanja.

Pružanje podrške organima vlasti u izradi i sprovođenju planova integriteta

Službenici nadležnog Odsjeka su u I kvartalu 2023. nastavili **komunikaciju sa organima vlasti, pružali im podršku i davali komentare, sugestije i preporuke u vezi sa donošenjem i sprovođenjem planova integriteta.**

Tokom izvještajnog perioda, službenici Odsjeka su obavili **271 konsultaciju sa organima vlasti** povodom izrade i ažuriranja planova integriteta, izrade izvještaja o sprovođenju plana, sprovođenja Metodologije za procjenu primjene antikorupcijskih mjera, kao i povodom korišćenja aplikacije za planove integriteta. Održan je i radni sastanak sa predstavnicima jednog organa vlasti, u vezi sa izradom i sprovođenjem plana integriteta tog organa.

Službenici Odsjeka za integritet i lobiranje održali su **dvije online obuke** (29. i 31. marta 2023. godine) na temu izrade i sprovođenja planova integriteta, za menadžere integriteta i druge zaposlene koji učestvuju u ovom procesu. Obuke je organizovala Uprava za ljudske resurse, u skladu sa opštim programima obuke za lokalne, odnosno državne službenike i namještenike. Obuke je pohađalo 15 lokalnih, odnosno 27 državnih službenika i namještenika.

Izvještaj o donošenju i sprovođenju planova integriteta¹⁷

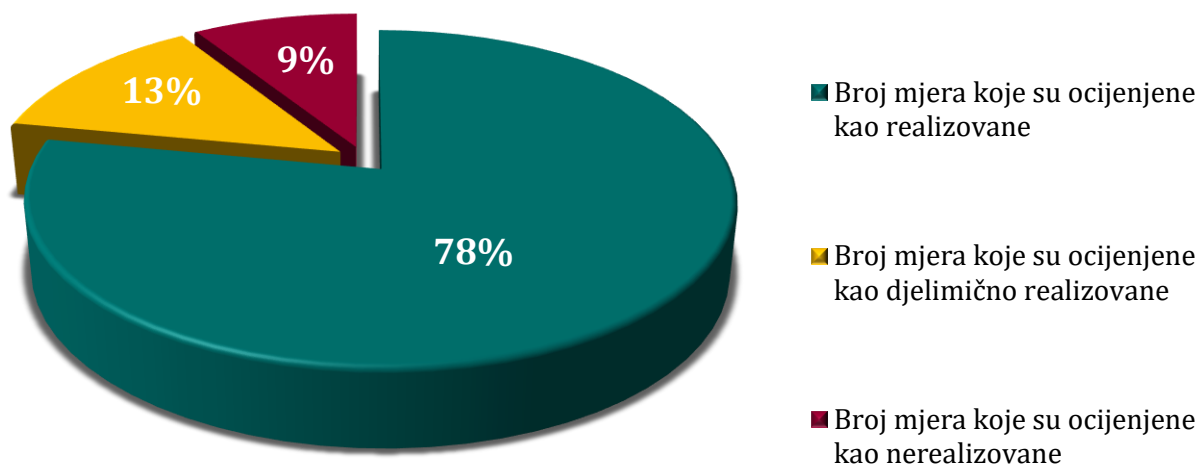
Agencija je u I kvartalu 2023. godine izradila **Izvještaj o donošenju i sprovođenju planova integriteta u 2022. godini**, koji sadrži **detaljnu analizu** planova integriteta i izvještaja o njihovom sprovođenju, kao i **preporuke za unapređenje planova integriteta**, date u okviru deset sistema u koje su svrstani organi vlasti.

Izvještaj o donošenju i sprovođenju planova integriteta je sastavni dio Godišnjeg izvještaja o radu ASK za 2022. godinu. Izvještaj obuhvata sve planove integriteta koji su dostavljeni Agenciji od 2016. do kraja 2022. godine, kao i **analizu informacija iz 704 izvještaja o sprovođenju plana integriteta** koja su dostavljena Agenciji tokom 2022. godine.

Organi vlasti su putem aplikacije izvijestili o realizaciji ukupno 24.689 mjera za savladavanje rizika. Od tog broja, 2022. godine je ocijenjeno da su **19.144 mjere realizovane** (1,6% više nego prethodne godine), 3.191 mjera djelimično realizovana, dok je za 2.354 mjere izviješteno da nijesu realizovane.

¹⁷ <https://www.antikorupcija.me/me/integritet/izvještaji/>

Nivo realizacije mjera za smanjenje rizika u planovima integriteta, prema izvještajima dostavljenim 2022.

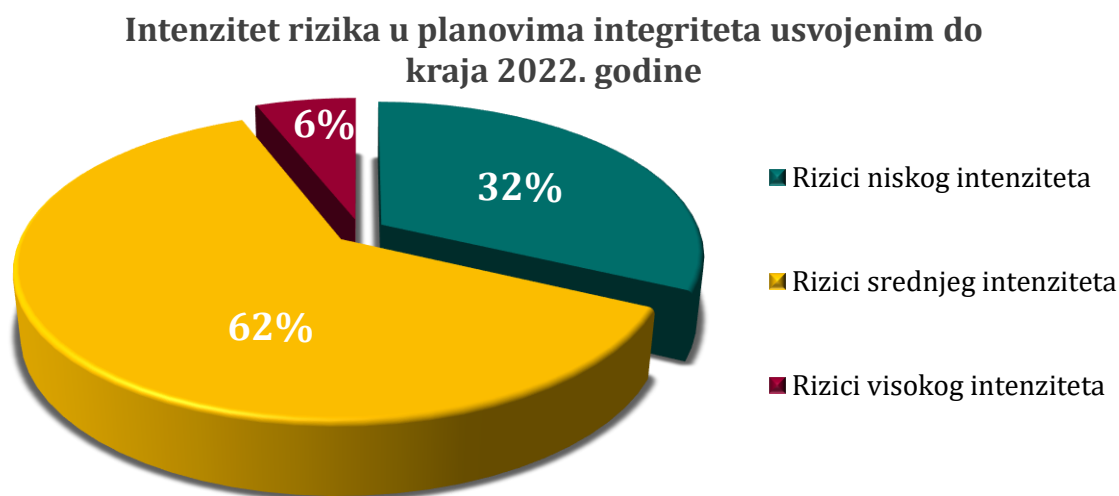
Grafikon 15 – Nivo realizacije mjera za smanjenje rizika u planovima integriteta, prema izvještajima dostavljenim 2022.

Posmatrano po sistemima u koje su svrstani organi vlasti, **najveći stepen realizacije mjera postignut je u pravosuđu** (86,8% realizovanih mjera), **prosvjetnim institucijama** (82,5%), **nezavisnim i regulatornim organima** (81,5%), **preduzećima čiji je osnivač i većinski vlasnik država** (75,8%) i **organima socijalne i dječje zaštite** (75,2%).

Od opštih oblasti rizika, **najveći stepen realizacije mjera ostvaren je u oblastima „Planiranje i upravljanje finansijama“** (82,5% mjera je realizovano) i **„Rukovođenje i upravljanje“** (82,2% mjera). U oblasti „Čuvanje i bezbjednost podataka i dokumenata“ realizovano je 77,8% mjera, dok je u oblasti rizika „Kadrovska politika, etično i profesionalno ponašanje zaposlenih“ realizovano 72,2% mjera.

Organi su 2022. godine putem aplikacije izvijestili o statusu ukupno 11.901 rizika. Od tog broja, ocijenjeno je da se intenzitet 3.361 rizika smanjio, da je intenzitet 7.670 rizika ostao na istom nivou, dok je za ukupno 870 rizika izvješteno da su povećanog intenziteta u odnosu na početnu procjenu rizika.

Prosječni intenzitet rizika u svim planovima integriteta usvojenim do kraja 2020. godine (treća generacija planova integriteta) iznosio je 22,4 na skali 1–100, a tokom naredne dvije godine sprovođenja tih planova integriteta kontinuirano je dolazilo do smanjenja intenziteta rizika – u prvoj godini do vrijednosti 20,6 (prema podacima iz izvještaja dostavljenih 2021. godine), a u drugoj godini do 20 (prema izvještajima dostavljenim 2022). Ova vrijednost se obično smanjuje kao direktna posljedica uspješne realizacije mjera. Prosječni intenzitet rizika u svim planovima integriteta usvojenim do kraja 2022. godine (četvrta generacija planova integriteta) je porastao i trenutno iznosi 22,3, što je uglavnom posljedica uvođenja novih rizika u plan integriteta prilikom njegovog ažuriranja.

Grafikon 16 – Intenzitet rizika u planovima integriteta usvojenim do kraja 2022.

Prekršajni postupci

U izvještajnom periodu **okončana su tri predmeta** po zahtjevima za pokretanje prekršajnog postupka iz prethodne godine i **u svima su izrečene sankcije – dvije opomene i jedna novčana kazna** u iznosu od **150€**.

Metodologija za procjenu primjene antikorupcijskih mjera

Agencija je u novembru 2022. godine izradila **Metodologiju za procjenu primjene antikorupcijskih mjera u sistemu pravosuđa**, u saradnji sa Programom Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u Crnoj Gori, u okviru projekta „Nulta tolerancija na korupciju: Jačanje integriteta, transparentnosti i odgovornosti u javnoj upravi u Crnoj Gori“. Projekat ima za cilj unapređenje sadržaja i efekata planova integriteta pravosudnih organa. Metodologija podrazumijeva izradu kriterijuma i indikatora zasnovanih na planovima integriteta, na osnovu kojih će biti izvršeno bodovanje i rangiranje organa vlasti u pomenutom sistemu.

Nacrt Metodologije za sistem pravosuđa izrađen je uz podršku konsultanata koje je angažovao UNDP. Dva konsultanta (lokalni i međunarodni) su u saradnji sa Agencijom analizirali propise, planove integriteta i druge relevantne dokumente, a zatim radili na definisanju Metodologije i razvoju indikatora uspješnosti primjene antikorupcijskih mjera. U oktobru 2022. je održana **radionica za menadžere integriteta** iz pravosudnih institucija, na kojoj su polaznici upoznati sa Nacrtom Metodologije i pružili komentare i sugestije za njeno unapređenje. **Metodologija za procjenu primjene antikorupcijskih mjera u sistemu pravosuđa finalizovana je u novembru 2022. godine.**

U decembru 2022. razvijena je posebna **IT aplikacija za primjenu Metodologije**, a **svi pravosudni organi su tokom decembra dostavili Agenciji dokumentaciju** kojom dokazuju ispunjenost indikatora predviđenih Metodologijom, pa je **tokom I kvartala 2023.**

godine vršena procjena primjene antikorupcijskih mjera u sudstvu i tužilaštvu. Rezultati primjene Metodologije biće predstavljeni u II kvartalu.

ASK je Metodologiju za procjenu primjene antikorupcijskih mjera prvobitno izradila 2021. godine, i tu verziju Metodologije primijenila na dva sistema: **državna uprava i socijalna i dječja zaštita.**

Svrha Metodologije je da procijeni da li organi vlasti sprovode antikorupcijske mjere i da li njihova primjena ima pozitivne efekte, kao i da podstakne organe vlasti da budu proaktivni prilikom planiranja i primjene antikorupcijskih mjera. Ova aktivnost ujedno predstavlja doprinos ispunjenju obaveza iz Poglavlja 23 – Pravosuđe i temeljna prava, u podoblasti Borba protiv korupcije.

Planirano je da u narednom periodu Metodologija bude primijenjena i na organe vlasti iz ostalih sedam sektora: lokalna samouprava, prosvjeta, zdravstvo, preduzeća u državnom vlasništvu, preduzeća u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, nezavisni i regulatorni organi i kultura, uz prilagođavanje Metodologije specifičnostima odabranih sektora.

5.3. Ostale aktivnosti

Saradnja sa međunarodnim institucijama

Hertie Univerzitet u Berlinu je Agenciji u I kvartalu uputio dopis u vezi sa pozicijom Crne Gore na novoformiranom Indeksu transparentnosti (T-Indeks)¹⁸, imajući u vidu da je taj univerzitet prepoznao Agenciju kao ključnog učesnika u crnogorskom sistemu prevencije korupcije i promovisanja integriteta u javnom sektoru. Na zahtjev Univerziteta, Agencija je prikupila podatke koji se odnose na sve komponente T-indeksa i dostavila mu ažurirane informacije i predloge novih ocjena, uoči izrade i objavljivanja drugog izdanja T-indeksa.

U okviru prvog izdanja T-indeksa, koje je objavljeno 2022. godine, analizirano je i rangirano ukupno 129 država, od kojih je Crna Gora zauzela 20. mjesto, sa ostvarenih 15,5 od mogućih 19 bodova.¹⁹

6. Kontrola djelatnosti lobiranja

6.1. Svrha i opis

Lobiranje je djelatnost kojom se vrši uticaj na organe zakonodavne i izvršne vlasti na državnom, odnosno lokalnom nivou u postupku donošenja propisa i drugih opštih akata iz nadležnosti tih organa vlasti, radi ostvarivanja interesa naručioca lobiranja, bez štete po javni interes.

Oblast lobiranja regulisana je Zakonom o lobiranju, kojim se uređuju uslovi i način obavljanja djelatnosti lobiranja, pravila lobiranja i druga pitanja od značaja za lobiranje, a sve u cilju zakonskog onemogućavanja netransparentnog uticaja na proces donošenja odluka od javnog interesa.

¹⁸ <https://corruptionrisk.org/t-index-methodology/>

¹⁹ <http://corruptionrisk.org/country/?country=MNE#transparency>

6.2. Rezultati rada

U I kvartalu 2023. godine **objavljen je jedan poziv za prijavljivanje kandidata za polaganje ispita za obavljanje poslova lobiranja**. Poziv je objavljen 7. februara 2023. na internet stranici Agencije, a ispit je organizovan 16. marta. ASK je na internet stranici objavila i obrazac prijave za ispit, kao i literaturu za polaganje ispita.

Od januara 2016. godine objavljeno je ukupno 25 poziva i organizovano 11 ispita za obavljanje poslova lobiranja.

U I kvartalu 2023. **izdata su dva sertifikata o položenom ispitu** za obavljanje poslova lobiranja. **Od januara 2016. godine izdato je ukupno 25 sertifikata.**

U I kvartalu 2023. godine nije bilo podnijetih zahtjeva za izdavanje odobrenja za obavljanje djelatnosti lobiranja, niti zahtjeva za produženje odobrenja za obavljanje djelatnosti lobiranja.

U registar lobista je trenutno upisano devet fizičkih lica i jedno pravno lice.

U I kvartalu Agenciji nije dostavljena nijedna službena zabilješka o lobističkom kontaktu.

U izvještajnom periodu **devet fizičkih lica i jedno pravno lice dostavili su Agenciji izvještaj o radu za 2022. godinu**, u zakonom definisanom roku.

U I kvartalu nije bilo dostavljenih informacija lobista i pravnih lica o naručiocu lobiranja, oblasti i predmetu lobiranja.

6.3. Ostale aktivnosti

Radna grupa za izradu Nacrta zakona o lobiranju

Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava je u septembru 2021. godine formiralo **Radnu grupu za izradu Nacrta zakona o lobiranju**, čiji su članovi i službenici ASK. Agenciji i predlagачu zakona obezbijedena je ekspertska pomoć u finalizaciji rješenja za izmjene normativnog okvira u ovoj oblasti, u okviru Horizontalnog programa za Zapadni Balkan i Tursku II. Prilikom izrade nacrta posebno su uzeti u obzir nalazi iz Peer Review misije koja je na temu funkcionisanja ASK održana u aprilu 2021. godine. U periodu 29. oktobar – 18. novembar 2021. sprovedena je javna rasprava o Nacrtu zakona o lobiranju.

Ministarstvo pravde je Nacrt Zakona o lobiranju uputilo Evropskoj komisiji na mišljenje u junu 2022. godine. EK je Ministarstvu dostavila komentare na Nacrt Zakona i preporuke u januaru 2023. godine. **Predstavnici Agencije su u januaru 2023. učestvovali na tri sastanka Radne grupe, radi usklađivanja Nacrta zakona sa preporukama Evropske komisije.** Radna grupa je uvažila gotovo sve preporuke, nakon čega je **Ministarstvo pravde dostavilo novu verziju Nacrta Evropskoj komisiji.**

Međunarodna saradnja

Predstavnik Odsjeka za integritet i lobiranje predstavio je u februaru 2023. godine važeći Zakon o lobiranju, podzakonska akta, kao i planirane zakonske izmjene, predstavnicima Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa Republike Hrvatske, prilikom studijske posjete toj instituciji.

7. Postupanje po prijavama zviždača i zaštita zviždača

7.1. Svrha i opis

Postupanje po prijavama o ugrožavanju javnog interesa koje upućuje na postojanje korupcije i zaštita zviždača su instrumenti antikorupcijskog djelovanja i predstavljaju snažan mehanizam u prevenciji korupcije u radu kako javnog, tako i privatnog sektora.

Efikasnim postupanjem po prijavama ugrožavanja javnog interesa koje upućuje na postojanje korupcije, zaštitom identiteta lica koja podnose prijave, kao i pravovremenim reagovanjem zakonskih obveznika, sprečava se nastanak posljedica koje mogu uzrokovati povredu ljudskih prava, materijalnu i nematerijalnu štetu po pojedinca, odnosno po državu. U tom smislu, blagovremeno otkrivanje nezakonitih radnji i koordinisan rad svih nadležnih institucija predstavlja jedan od ključnih zadataka u sprečavanju korupcije.

7.2. Rezultati rada

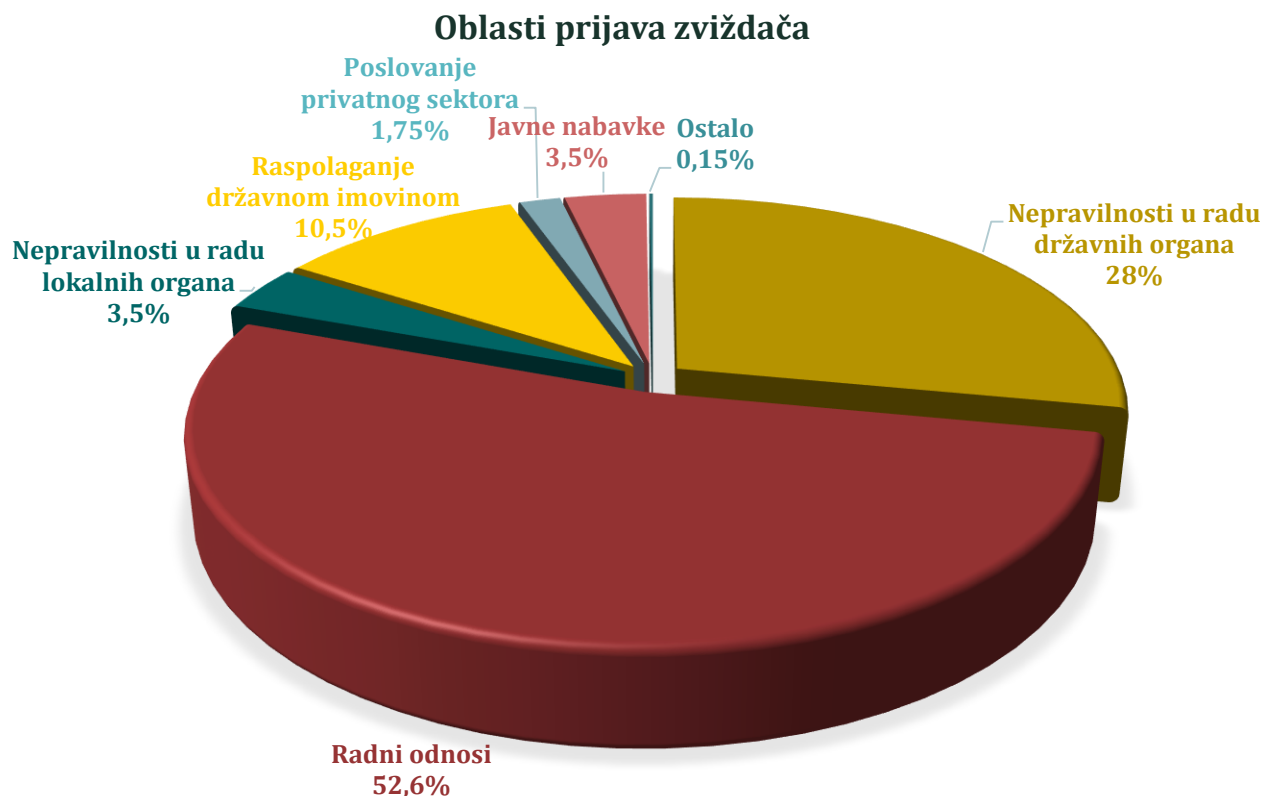
Prijave o ugrožavanju javnog interesa koje upućuje na postojanje korupcije

U I kvartalu 2023. godine bilo je **57 prijava zviždača** (od kojih **1 od strane pravnih lica**), najviše od početka rada ASK na nivou prva tri mjeseca godine.

Grafikon 17 – Broj prijava zviždača

Od ukupnog broja prijava zviždača u I kvartalu 2023. godine, **28 je podnijeto anonimno.**

Grafikon 18 – Procenat prijava zviždača po oblastima prijavljivanja u I kvartalu 2023.

U I kvartalu 2023. godine u radu pred Agencijom je bilo **249 prijava zviždača** (uključujući i 192 prijave iz prethodnog perioda).

Okončano je 12 postupaka po prijavama zviždača (1 iz 2023. i 11 iz prethodnog perioda), od kojih je **u 1 utvrđeno postojanje ugrožavanja javnog interesa**, i to u sistemu pravosuđa. Agencija je dala ukupno **3 preporuke** zakonskom obvezniku za unapređenje transparentnosti i otklanjanje korupcijskih rizika, za koje rok realizacije dopijeva u narednom periodu.

Postupci po službenoj dužnosti (ex officio)

Agencija je u izvještajnom periodu **okončala jedan postupak pokrenut po službenoj dužnosti iz prethodnog perioda, u kojem je utvrđeno postojanje ugrožavanja javnog interesa**. Agencija je povodom ovog postupka dala **1 preporuku** zakonskom obvezniku za unapređenje transparentnosti i otklanjanje korupcijskih rizika, čiji **rok za realizaciju dopijeva** u narednom periodu. Realizovane su dvije preporuke iz prethodnog perioda. Ostali postupci pokrenuti u prethodnom periodu su u toku.

Postupci ustupljeni nadležnim tužilaštvima/nadležnim organima

U izvještajnom periodu, nije bilo postupaka prosljeđenih **nadležnim tužilaštvima**.

Agencija je u izvještajnom periodu prosljedila **tri prijave drugim nadležnim institucijama**, dok su pred drugim nadležnim organima u toku i još 32 postupka po prijavama zviždača iz prethodnog perioda (8 iz 2021. i 24 iz prethodnog perioda).

Zaštita zviždača

Tokom I kvartala 2023. godine podnijeta su **dva zahtjeva za zaštitu zviždača** koji su u toku.

Takođe, nastavljen je rad na postupcima po zahtjevima za zaštitu zviždača iz 2022. godine.

Prekršajni postupci

U I kvartalu 2023. godine Agencija je nadležnim sudovima za prekršaje podnijela **6 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka** (4 zbog nedostavljanja Agenciji traženih podataka i obavještenja i 2 zbog neobavješćavanja zviždača o mjerama koje su preduzete po njegovoj prijavi, odnosno o ishodu preduzetih mjera).

Zbog kršenja odredaba ZSK iz oblasti prijava/zaštite zviždača, u izvještajnom periodu **okončana su dva postupka po zahtjevima iz 2022. godine**, od kojih je u jednom izrečena sankcija (opomena).

Crna Gora je na 8. plenarnom zasijedanju Mreže evropskih tijela za integritet i zviždače (NEIWA), održanom u martu u Rimu, **postala punopravni član Mreže**, u kojoj je do sada imala status posmatrača.

Tokom zasijedanja, predstavnice Agencije predstavile su zakonodavni okvir u Crnoj Gori koji se odnosi na prijave i zaštitu zviždača, i upoznale učesnike sjednice sa time da je u toku analiza odredaba Zakona o sprječavanju korupcije iz ove oblasti, koja se sprovodi u saradnji sa ekspertima Savjeta Evrope.

Osnovana u maju 2019, Mreža evropskih tijela za integritet i zviždače okuplja 36 institucija iz zemalja Evropske unije i država kandidata za prijem, a njen svrha je razmjena znanja i iskustava iz oblasti integriteta i zviždača.

7.3. Ostale aktivnosti

U I kvartalu 2023. godine:

- VD pomoćnika direktorice Agencije i načelnica Odsjeka učestvovali su u **ekspertskoj misiji** povodom evaluacije Strategije za borbu protiv prevara i upravljanja nepravilnostima za zaštitu finansijskih interesa EU za period 2019-2022, u okviru Twinning light projekta „Jačanje kapaciteta institucija AFCOS sistema u oblasti upravljanja nepravilnostima“;
- Direktorica Agencije, v.d. pomoćnika direktorice, načelnica Odsjeka za postupanje po prijavama zviždača i zaštitu zviždača, kao i načelnica Odsjeka za praćenje propisa i davanje mišljenja na propise iz oblasti antikorupcije prisustvovali su online radnom sastanku sa ekspertom **A. C. Savage** u **vezi analize Zakona o sprječavanju korupcije u dijelu prijava i zaštite zviždača**, uz podršku Savjeta Evrope, čime je **otpočela treća faza analize ZSK**;

- Načelnica Odsjeka prisustvovala je online radnom sastanku u okviru NEIWA mreže povodom pripreme Statuta te mreže;
- Službenica Odsjeka učestvovala je na Trećoj godišnjoj regionalnoj obuci za više zainteresovanih strana o zaštiti zviždača u organizaciji **Regionalne antikorupcijske inicijative (RAI)**, Sarajevo, BiH.

8. Praćenje propisa i davanje mišljenja na propise iz oblasti antikorupcije

Uzroci rizika od korupcije u zakonskim normama mogu biti različiti. Najčešći su nejasne, neprecizne i nerazumljive norme koje otvaraju mogućnost za različita diskreciona tumačenja, upotreba različitih termina u zakonu, široka diskreciona ovlašćenja donosilaca odluka, ostavljanje mogućnosti da se podzakonskim aktima uređuju pitanja koja moraju biti predmet zakonskog regulisanja, dvosmislenost riječi i fraza korišćenih u propisu, protivrječne odredbe, neujednačena terminologija u propisu, neidentifikovana ili podijeljena nadležnost organa, sukob interesa, nedefinisan vremenski okviri za postupke, netransparentnost, nedefinisan nadzor nad organom koji sprovodi zakon... Takve norme mogu proizvesti veliku društvenu štetu jer, u zavisnosti od slučaja, otvaraju normativni prostor za pojedinačne zloupotrebe, kao i mogućnost za sistemsku korupciju. Zadatak ASK, odnosno Odsjeka za praćenje propisa i davanje mišljenja na propise iz oblasti antikorupcije, je da doprinese izradi jasne, precizne i nedvosmislene norme čija primjena neće voditi koruptivnoj posljedici, već većoj pravnoj sigurnosti za sve građane.

Agencija ovu svoju nadležnost ostvaruje po službenoj dužnosti ili na zahtjev zainteresovanih strana. Odsjek svoja mišljenja bazira prevashodno na Metodologiji za procjenu rizika od korupcije u propisima u Crnoj Gori, koja sadrži Kontrolnu listu procjene rizika od korupcije u propisima i pregled svih potencijalnih rizika koji se u donošenju određenog normativnog akta mogu pojaviti, sa praktičnim primjerima koji treba da ilustruju moguće situacije u kojima donosioci ovih akata mogu da se nađu. Dio Metodologije definiše i procesne smjernice, tj. ono što čini suštinu rada Agencije u okviru ove nadležnosti i što je razdvaja od nadležnosti drugih državnih organa. Novembra 2022. godine Agencija za sprječavanje korupcije proširila je dio Metodologije koji se odnosi na procesne smjernice, odnosno na postavljanje prioriteta u vezi sa analizom propisa, u skladu sa preporukama eksperta **Khachik Harutyunyan** i Analizom koja sadrži uporednu analizu koja obuhvata praksu 11 zemalja, analizu stanja u Crnoj Gori, sa preporukama za unaprjeđenje stanja u ovoj oblasti i predlog CPL Čekliste, odnosno tabele sa pitanjima koja se odnose na preliminarnu kontrolu na rizike od korupcije.

8.2. Rezultati rada

U I kvartalu 2023. godine Odsjek za praćenje propisa i davanje mišljenja na propise iz oblasti antikorupcije sačinio je:

- **Mišljenje na Nacrt zakona o Javnom medijskom servisu Crne Gore;**
- **Mišljenje na Zaključak Skupštine o formiranju Radne grupe za izradu Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju korupcije;**
- **i Mišljenje na Nacrt zakona o zdravstvenoj zaštiti.**

Takođe, u završnoj su fazi:

- **Mišljenje na Zakon o zaradama zaposlenih u javnom sektoru;**
- **Mišljenje na Zakon o javnim nabavkama,** sa posebnim osvrtom na najnovije izmjene i dopune; i
- **Inicijativa Skupštini Crne Gore o potrebi usklađivanja Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja sa Zakonom o prekršajima, Zakonom o radu i Zakonom o izboru odbornika i poslanika.**

U izveštajnom periodu započet je rad na još četiri mišljenja:

- **Mišljenje na Zakon o manjinskim pravima i slobodama,** u dijelu koji se odnosi na rad Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, kao i **Statut** kojim se dalje razrađuje način rada Fonda;
- **Mišljenje na Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju i Statut Fonda PIO Crne Gore,** u dijelu kriterijuma i nadležnosti organa Fonda PIO (Upravni odbor i direktor);
- **Mišljenje na Zakon o obaveznom zdravstvenom osiguranju i Statut Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore,** u dijelu kriterijuma i nadležnosti organa Fonda za zdravstveno osiguranje (Upravni odbor i direktor), i
- **Mišljenje na Zakon o Fondu rada i Statut Fonda rada,** u dijelu odredaba koje nose koruptivne rizike, sa posebnim osvrtom na upravni odbor i direktora.

Sačinjavanje mišljenja za izmjenu i dopunu zakona, drugih propisa i opštih akata

Mišljenje na Nacrt zakona o Javnom medijskom servisu Crne Gore

U Mišljenju je konstatovano da značaj funkcija generalnog direktora i članova Savjeta, te značaj RTCG za javni interes, zahtijeva jasno određene kriterijume po kojima će se vršiti izbor organa upravljanja i rukovođenja, pa je iz tih razloga neophodno smanjiti prostor za široka diskreciona ovlašćenja članova Savjeta koja trenutno postoje u proceduri izbora i imenovanja generalnog direktora, što direktno uzrokuje netransparentnost, proizvoljnost i arbitrarnost u odlučivanju i otvara mogućnost zloupotreba, te potencijalnih rizika od ugrožavanja javnog interesa.

S tim u vezi, Agencija je u odnosu na zakonska rješenja predložena Nacrtom zakona o Javnom medijskom servisu Crne Gore ostala pri stavu koji se odnosio na potrebu

predviđanja procedura koje će sam izbor generalnog direktora RTCG, direktora Radija, odnosno Televizije, učiniti transparentnijim, i ponovila preporuku koja se odnosi na potrebu definisanja jasnijih kriterijuma i procedura koji se odnose na imenovanje generalnog direktora RTCG. Procedure, koje bi trebalo da obuhvate obrazovanje stručne i nezavisne komisije za ocjenu podnijetih prijava po konkursu, uspostavljanje kriterijuma za ocjenjivanje kandidata, kao i objavljivanje odgovarajuće dokumentacije kandidata na osnovu koje je sproveden postupak ocjenjivanja kandidata, obezbjedile bi, po mišljenju Agencije, veću transparentnost samog procesa izbora i imenovanja, čime bi se smanjio prostor za arbitrarno i proizvoljno odlučivanje Savjeta, kao pogodno tlo za razne vrste zloupotreba i pojavu trgovine uticajem.

Mišljenje na Zaključak Skupštine o formiranju Radne grup za izradu Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju korupcije

Kada je u pitanju Zaključak o formiranju Radne grupe za izradu Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju korupcije, sagledavajući proces vezan za izradu Nacrta zakona, posebno iz ugla transparentnosti i postojanja kriterijuma, ASK je u Mišljenju konstatovala da proizvoljni odabir članova Radne grupe primjenom širokih diskrecionih ovlašćenja predsjednice Skupštine Crne Gore i dijela poslanika, članova skupštinskog Odbora za antikorupciju, sa nedostatkom transparentnosti, te bez unaprijed utvrđenih uslova i kriterijuma, baca sjenku na način formiranja i sam rad, odnosno rezultate Radne grupe. Dodatno, netransparentne i nejasne procedure u formiranju i načinu rada ove radne grupe ostavljaju prostor za različite vrste zloupotreba i time stvaraju pogodno tlo za razne vrste koruptivnih rizika.

Kako je zaključeno, to ostavlja utisak netransparentnog, „ad hoc“ pristupa, koji nije adekvatan put za izmjenu i dopunu ZSK koji, kao krovni zakon, propisuje mjere za sprečavanje sukoba javnog i privatnog interesa, uređuje ograničenja u vršenju javnih funkcija, podnošenje izvještaja o prihodima i imovini javnog funkcionera, postupanje po prijavama i zaštitu lica koja prijavljuju ugrožavanje javnog interesa koje upućuje na postojanje korupcije, definiše inicijative za izmjenu i dopunu zakona, drugih propisa i opštih akata radi otklanjanja mogućih rizika za nastanak korupcije ili njihovog usklađivanja sa međunarodnim standardima iz oblasti antikorupcije, prati donošenje i sprovođenje planova integriteta, kao i druga pitanja od značaja za prevenciju i sprečavanje korupcije.

Imajući u vidu značaj i opseg pomenutog zakona u oblasti prevencije i suzbijanja korupcije, sedmogodišnju praksu u njegovoj primjeni, kao i brojne aktivnosti koje su na nacionalnom i međunarodnom planu realizovane u cilju pripreme detaljne analize neophodne za pristupanje procesu izmjene zakonskog okvira (kao što su Peer Review misija Evropske komisije, ekspertaska podrška Savjeta Evrope i GRECO preporuke), Agencija je mišljenja da proces izmjena ZSK mora biti multidisciplinarni proces, koji će kritički i analitički sagledati relevantna dostupna dokumenta, kao i nedostatke uočene u njegovoj primjeni, kako bi rješenja koja proizađu iz tog procesa bila temeljna i sistemska, a njihova primjena dodatno ojačala Agenciju u sprovođenju antikorupcijskih mehanizama.

Mišljenje na Nacrt zakona o zdravstvenoj zaštiti

U glavnim ocjenama ovog Mišljenja konstatovano je da je uvažena većina preporuka koje su date u Mišljenju na Zakon o zdravstvenoj zaštiti ("Sl. list CG", br. 3/16, 39/16, 2/17, 44/18, 24/19 - drugi zakon, 24/19 - drugi zakon, 82/20 i 8/21) koje je Agencija objavila 28.2.2022. godine. Tu se posebno misli na novine koje se odnose na organe zdravstvene ustanove, osnivanje privatne prakse, odredbe vezane za sukob interesa, dopunski rad, te procedure koje se odnose na internu i eksternu provjeru kvaliteta stručnog rada.

Ipak, ponovljena je ranije data preporuka Agencije koja se tiče nedostatka kriterijuma za izbor, odnosno imenovanje članova odbora direktora, kao i kriterijuma za izbor Medicinskog odbora i direktora Centra za nauku i Etičkog komiteta, gdje nedostaju kriterijumi imenovanja, odnosno razrješenja njegovih članova, definisanje dužine trajanja mandata i broj mandata. Dodatno, u odnosu na nadležnosti Etičkog komiteta koje se odnose na ispitivanje sumnje u pogledu sukoba interesa, odnosno na prihvatanje poklona ili usluga, Agencija je mišljenja da je u cilju nesmetane primjene ove odredbe potrebno predvidjeti da Etički komitet sprovodi svoju nadležnost kako na osnovu obavještenja lica iz člana 191 Nacrta zakona, tako i na osnovu prijave, koja može biti i anonimna, odnosno na osnovu sopstvenih saznanja, te da je o tome dužan da sačini pisani izvještaj sa kojim upoznaje direktora i podnosioca obavještenja, odnosno prijave.

Ostala je i preporuka iz Mišljenja od 28. februara 2022, koja je prepoznata i u Izvještaju o donošenju i sprovođenju planova integriteta u 2022. godini, koja se tiče predviđanja zakonskog osnova za uvođenje procedura prilikom zapošljavanja i donošenja odluke o izboru najboljeg kandidata, uz argumentovano obrazloženje koje sadrži razloge kojim su se komisije za ocjenu prijava rukovodile. Time bi bila izbjegnuta proizvoljnost, a kandidatima prijavljenim na konkurs omogućeno da razumiju suštinske razloge na temelju kojih je donijeta odluka, kako bi mogli da procijene i ostvare svoje pravo na ulaganje djelatnog pravnog sredstva. U ovom dijelu preporuka, Agencija je zainteresovana da, u okviru svojih nadležnosti, pruži punu podršku razvoju pomenutih procedura, i time doprinese punoj transparentnosti rada i jačanju integriteta zdravstvenog sistema.

Saradnja sa relevantnim domaćim i međunarodnim ekspertima, institucijama, organizacijama, ustanovama i civilnim sektorom

Kada je u pitanju saradnja sa relevantnim domaćim i međunarodnim ekspertima, odnosno institucijama, organizacijama, ustanovama i civilnim sektorom u cilju sagledavanja najbolje prakse u otklanjanju rizika korupcije i stepena usklađenosti domaćeg zakonodavstva sa međunarodnim standardima, u izvještajnom periodu održana su **tri sastanka Radne grupe za izradu Nacrta zakona o lobiranju**, kako bi se tekst zakona uskladio sa preporukama Evropske komisije.

Dodatno, Odsjek je učestvovao u nizu sastanaka sa ekspertima Savjeta Evrope, **u cilju analize odredaba Zakona o sprječavanju korucije koje se odnose na teme zviždača, integriteta i upravnih i prekršajnih postupaka.**

Predstavnici Agencije bili su uključeni u rad radnih grupa za izradu:

- **Nacrta zakona o lobiranju** (u dijelu davanja komentara na Nacrt zakona o lobiranju u skladu sa preporukama Evropske komisije, te komentara za izmjene Zakona o lobiranju Ministarstvu pravde u dijelu kršenja zakona), i
- **Nacrta zakona o međunarodnim restriktivnim mjerama** (u smislu pripremanja osvrta na posljednju verziju Predloga novog Zakona o međunarodnim restriktivnim mjerama).

Na taj način, Agencija je imala značajno više prostora da preispita suštinu pravnih akata, te da blagovremeno postupa i doprinese otklanjanju koruptivnih rizika iz samog propisa u fazi nacрта.

8.3. Ostale aktivnosti

Predstavci Odsjeka za praćenje propisa i davanje mišljenja na propise iz oblasti antikorupcije održali su sastanak sa predstavnicima Ministarstva rada i socijalnog staranja i Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (ZZZCG), na temu izrade novog Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, kako bi se na adekvatan način preporuke ASK uključile u odredbe nacрта novog zakona, kao i u Statut ZZZCG kada zakon bude donešen. Takođe, dogovoreno je da ASK sprovede inicijalno istraživanje u cilju izrade mišljenja na Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju i Statut Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore, u dijelu kriterijuma i nadležnosti organa Fonda PIO (Upravni odbor i direktor) i mišljenja na Zakon o obaveznom zdravstvenom osiguranju i Statut Fonda, u dijelu kriterijuma i nadležnosti organa Fonda za zdravstveno osiguranje (Upravni odbor i direktor). Izrada tih mišljenja je započeta.

Takođe, načelnica Odsjeka pohađala je obuku na temu - Izrada zakona i drugih propisa u skladu sa pravno tehničkim pravilima za izradu propisa i smjernica za usklađivanje propisa Crne Gore sa pravnim poretom Evropske unije, koja je održana od 20.03. do 21.03.2023. u Upravi za ljudske resurse.

9. Vođenje upravnih postupaka iz nadležnosti ASK

Agencija je u prvom kvartalu 2023. **pokrenula 28 upravnih postupaka u oblasti prijave prihoda i imovine i ograničenja u vršenju javnih funkcija**²⁰.

Osnov pokretanja upravnog postupka	Broj pokrenutih u. postupaka po službenoj dužnosti	Broj okončanih u. postupaka po službenoj dužnosti (uključujući predmete iz prethodnog perioda)	Broj i procenat utvrđenih kršenja u predmetima po službenoj dužnosti	Broj pokrenutih u. postupaka po osnovu zahtjeva drugog fizičkog/pravnog/nn lica	Broj okončanih u. postupaka po osnovu zahtjeva drugog fizičkog/pravnog/nn lica (uključujući predmete iz prethodnog perioda)	Broj i procenat utvrđenih kršenja po zahtjevima
Podnošenje izvještaja o prihodima i imovini sa netačnim i nepotpunim podacima/ Ograničenja u vršenju javnih funkcija	13	/	/	15	/	/
UKUPNO	13	/	/	15	/	/

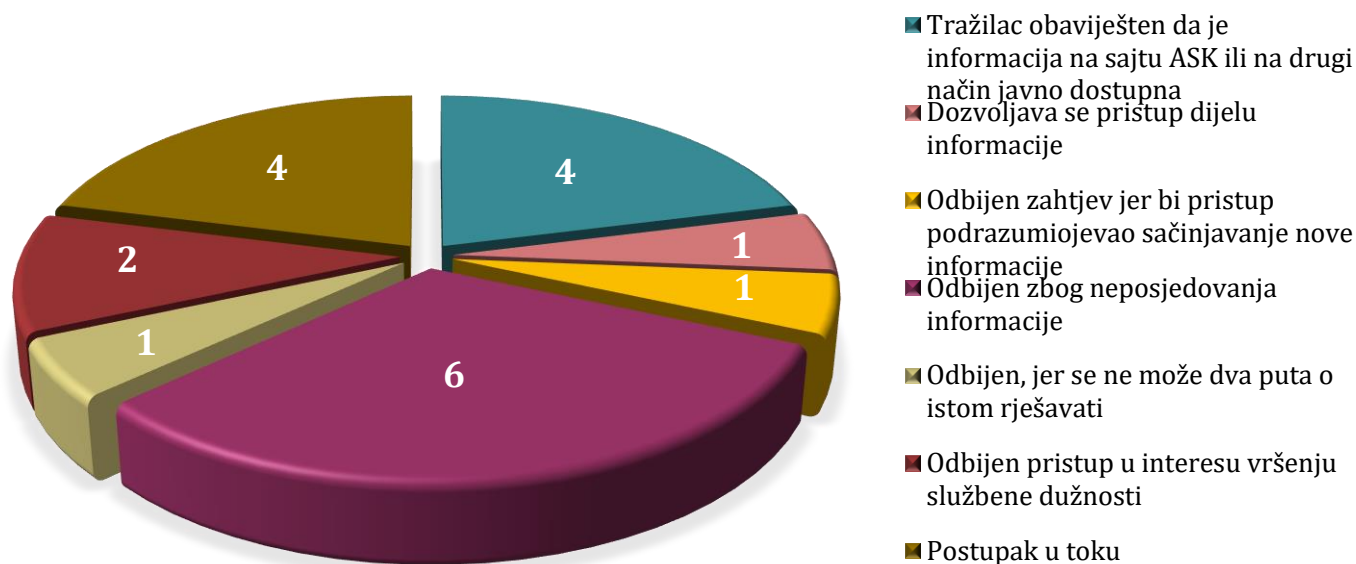
Tabela 8 - Upravni postupci u oblasti prijave prihoda i imovine i ograničenja u vršenju javnih funkcija

Slobodan pristup informacijama

Agenciji je u izvještajnom periodu podneseno ukupno **19 zahtjeva za slobodan pristup informacijama**:

²⁰ Šest postupaka odnosilo se i na netačne podatke u izvještajima, i na ograničenja u vršenju javnih funkcija

Odgovori Agencije na zahtjeve za slobodan pristup informacijama

Grafikon 19 – Odgovori Agencije na zahtjeve za slobodan pristup informacijama

Podnijete su 3 žalbe na rješenja ASK, postupak po njima je u toku.

Podnijeto je 9 žalbi zbog tzv. ćutanja administracije, za koje je postupak takođe u toku.

Obustavljena su 4 postupka po žalbi iz prethodnog perioda.

Administrativne sankcije

Organi vlasti su nakon okončanih upravnih postupaka, u dijelu sprječavanja sukoba interesa i ograničenja u vršenju javnih funkcija, kao i u dijelu provjere prihoda i imovine, u I kvartalu 2023. dostavili **29 odgovora**:

- u 17 predmeta je izrečena disciplinska mjera - opomena (15 prihodi i imovina; 2 prihodi i imovina i sukob interesa);
- 9 predmeta proslijeđeno drugom organu (8 prihodi i imovina, 1 sukob interesa);
- 3 razrješenja (prihodi i imovina).

10. Pokretanje prekršajnih postupaka i izdavanje prekršajnih naloga

10.1. Svrha i opis

Nakon utvrđenih kršenja odredaba Zakona o sprječavanju korupcije (ZSK), Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (ZFPSiIK) i Zakona o lobiranju, Agencija:

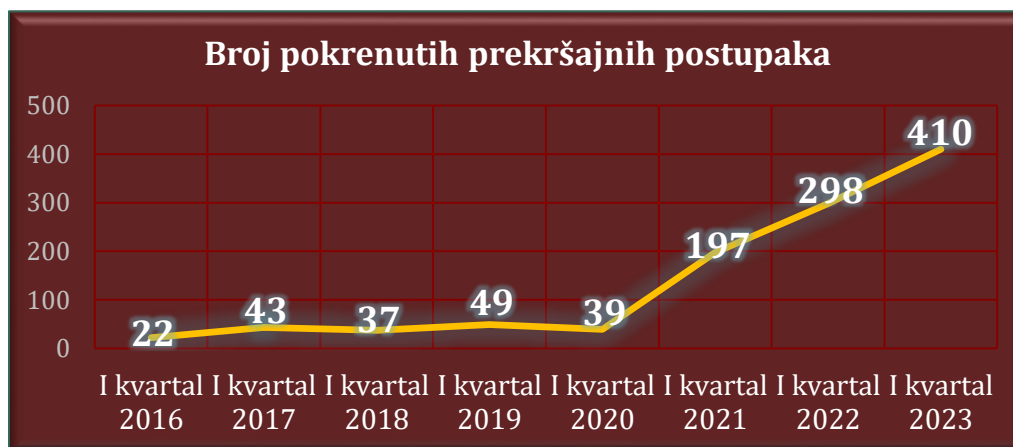
- ✓ pokreće prekršajni postupak, podnošenjem zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka nadležnom Sudu za prekršaje, ili
- ✓ izdaje prekršajne naloge (u skladu sa preporukom Evropske komisije, Agencija od druge polovine 2018. godine direktno izdaje prekršajne naloge).

Svrha izricanja i primjene prekršajnih sankcija je da se poštuju antikorupcijski zakoni i da se utiče na obveznike zakona da ubuduće ne čine prekršaje.

10.2. Rezultati rada

Prekršajni postupci

Agencija je I kvartalu 2023. godine, zbog kršenja antikorupcijskih zakona, nadležnim sudovima za prekršaje podnijela ukupno **410 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka** - za **37,6% više u odnosu na isti izvještajni period prošle godine** i **značajno više u odnosu na iste izvještajne periode prethodnih godina rada ASK**, a to je prvenstveno generisano većim brojem pokrenutih postupaka u oblasti provjere prihoda i imovine i kontrole finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja.

Grafikon 20 – Broj pokrenutih prekršajnih postupaka zbog kršenja antikorupcijskih zakona

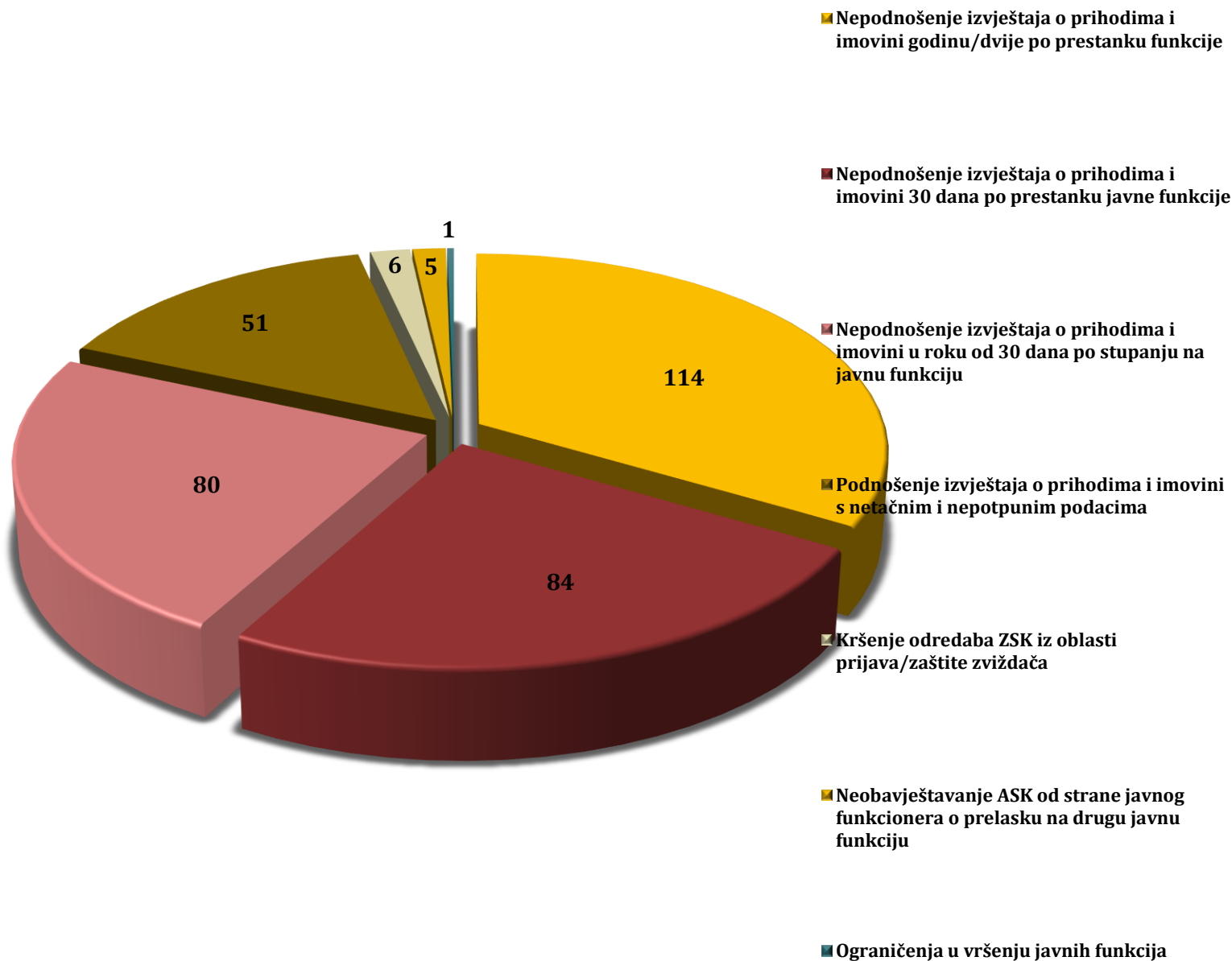
Tokom izvještajnog perioda, **okončana su ukupno 362 postupaka** (uključujući i postupke po zahtjevima iz prethodnih godina) od čega su u **87,6% izrečene sankcije**. Ukupan iznos novčanih kazni iznosi **27.820€**.

I kvartalni izvještaj o radu ASK u 2023.

Osnov podnošenja zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	Broj okončanih postupaka (uključujući postupke iz prethodnih godina)	Broj postupaka u kojima su izrečene sankcije	Procenat postupaka u kojima su izrečene sankcije	Iznos novčanih kazni
Kršenje odredaba ZSK	341	276	236 (107 nk i 129 opomena)	85,5%	22.095€
Kršenje odredaba ZFPSiIK	69	86	81 (35 nk i 46 opomena)	94,2%	5.725€
UKUPNO	410	362	317 (142 novčane kazne i 175 opomena)	87,6%	27.820€

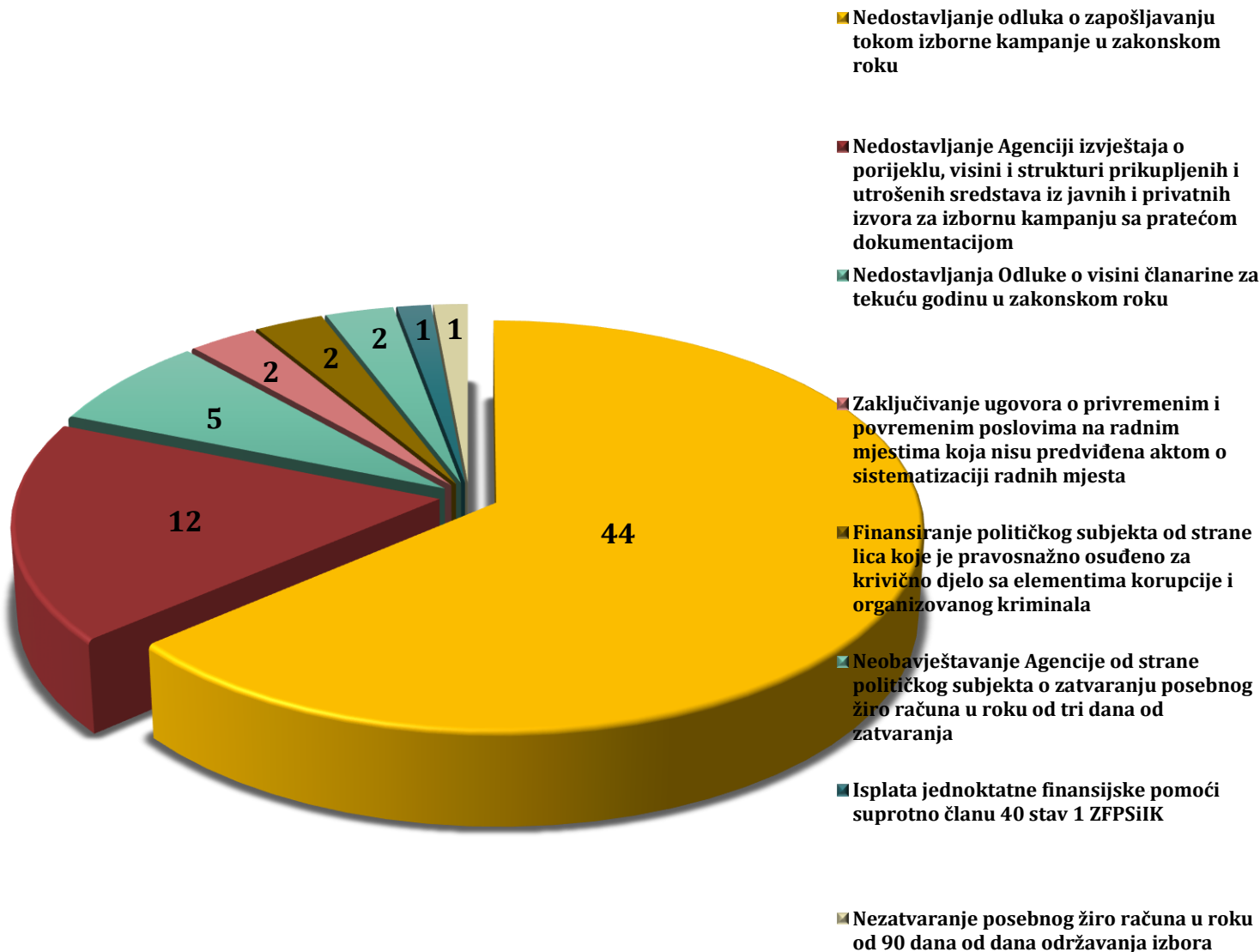
Tabela 9 – Ishodi pokrenutih prekršajnih postupaka zbog kršenja antikorupcijskih zakona

Struktura zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka zbog kršenja odredaba ZSK u I kvartalu 2023.

Grafikon 21 – Struktura zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka zbog kršenja odredaba ZSK u I kvartalu 2023.

Struktura zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka zbog kršenja odredaba ZFPSiIK u I kvartalu 2023.

Grafikon 22 – Struktura zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka zbog kršenja odredaba ZFPSiIK u I kvartalu 2023.

Žalbe i ročišta

Protiv prvostepenih rješenja sudova za prekršaje Agencija je u I kvartalu 2023. izjavila **8 žalbi** Višem sudu za prekršaje.

Ovlašćeni službenici Agencije su, zastupajući predmete iz oblasti rada ASK, tokom izvještajnog perioda pristupili na **146 ročišta** pred nadležnim sudovima za prekršaje u Crnoj Gori.

11. Antikorupcijske kampanje, odnosi s javnošću, istraživanja i edukacije

Agencija sprovodi **edukativne, istraživačke i ostale preventivne antikorupcijske aktivnosti**, kao što su **antikorupcijske i informativne kampanje** usmjerene na podizanje nivoa javne svijesti o korupciji, te dalje jačanje znanja o nadležnostima ove institucije i obavezama obveznika primjene antikorupcijskih zakona iz nadležnosti ASK. Stavovi javnosti o korupciji i upoznatost sa radom ASK ispituju se na godišnjem nivou kroz istraživanje javnog mnjenja.

Takođe, u Odsjeku za edukacije, istraživanja, kampanje i analitiku razvijaju se metodologije i alati za analizu rezultata rada ASK po svim nadležnostima i sačinjavaju analitički izvještaji.

11.1. Rezultati rada

Informativna kampanja

Agencija je u prvom kvartalu, osim redovnih saopštenja za javnost o rezultatima rada, pripremila i **objavila 12 saopštenja koja se odnose na informisanje obveznika zakona o obavezama i rokovima predviđenim zakonima za čije je sprovođenje ova institucija nadležna**. Saopštenja su objavljena na internet stranici Agencije, nalogima na društvenim mrežama i proslijeđena medijima.

Na internet stranici Agencije, kao i na Youtube kanalu i nalogima ove institucije na društvenim mrežama Facebook, Twitter i LinkedIn, postavljen je **video spot – animacija u cilju promocije prijavljivanja korupcije**, kao i informisanja javnosti o zaštiti zviždača, pripremljen 2022. u okviru projekta „Nulta tolerancija na korupciju: Jačanje integriteta, transparentnosti i odgovornosti u javnoj upravi u Crnoj Gori“, koji finansira i sprovodi UNDP u Crnoj Gori.

Odnosi sa javnošću

Agencija u kontinuitetu informiše javnost o svom radu, aktivnostima i rezultatima putem saopštenja dostupnih na internet stranici, odgovora na novinarska pitanja, izjava za medije, objava na društvenim mrežama, te izlaganja njenih predstavnika na okruglim stolovima i konferencijama koje organizuje ili na koje je pozvana.

U prvom kvartalu 2023. na sajtu Agencije je objavljeno **39 saopštenja**, od kojih 29 saopštenja ASK i 10 saopštenja Savjeta. Najveći broj se odnosio na oblasti kontrole finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja (10) i međunarodne saradnje (6).

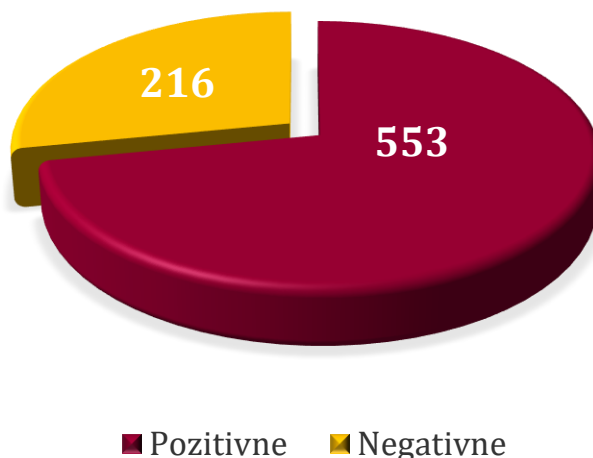
U ovom izvještajnom periodu, Agencija je odgovorila na **76 novinarskih pitanja**.

Agencija se u I kvartalu 2023. našla u sadržaju **1.314 medijskih objava** u elektronskim, internet i štampanim medijima. Ubjedljivo najveći broj objava odnosi se na internet medije (1.090 - 83%); u štampanim medijima zabilježena je 151 objava (11,5%), a u elektronskim 73 (5,5%).

Nastavljen je trend povoljne medijske slike o Agenciji, na šta ukazuje odnos broja pozitivno i negativno intoniranih medijskih objava, koji je presudan za stvaranje imidža.

Broj pozitivno intoniranih objava u I kvartalu veći je nego u čitavoj 2018, kada ih je zabilježeno 185, 2019 (219) i 2020. godini (402).

Objave o Agenciji u I kvartalu 2023.

Udio planiranih plasmana (734) bio je veći od neplaniranih (580), što svjedoči o tome da je Agencija ostvarila dobru kontrolu nad svojim medijskim prisustvom.

U prisustvu predstavnika diplomatskog kora, međunarodnih partnera i medija, Agencija je 27. februara organizovala tradicionalni **radni doručak**, tokom koga su direktorica i predsjednik Savjeta predstavili ključne rezultate rada ove institucije u 2022. godini, kao i doprinos Agencije, kao ključne institucije u ovoj oblasti i nosioca realizacije važnih privremenih mjerila u pregovaračkom poglavlju 23 – Pravosuđe i temeljna prava, u efikasnoj i efektivnoj borbi protiv korupcije i afirmaciji ambijenta vladavine prava u Crnoj Gori.

Događaju su, među ostalima, prisustvovali američka ambasadorica **Džudi Rajzing Ranke**, šefica delegacije Evropske unije u Crnoj Gori **Oana Kristina Popa**, ambasador Savezne Republike Njemačke **Peter Felten**, ambasador Republike Francuske **Kristijan Timonije**, **Dominik Vag**, šefica Misije OEBS-a u Crnoj Gori, i **Daniela Gašparikova**, stalna predstavnik UNDP-a u Crnoj Gori.

Akcente sa događaja prenijelo je pet TV emitera sa nacionalnom pokrivenošću (Radio Televizija Crne Gore, TV Vijesti, Prva TV, Nova M i TV E) i dnevni listovi Dan, Pobjeda i Vijesti.

Direktorica Agencije je u toku kampanje za predsjedničke izbore održane 19. marta (prvi krug) i 2. aprila (drugi krug) dala izjave na temu kontrole finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja za TV E (5. i 13. marta) i Gradsku TV (13. marta), te gostovala u jutarnjim programima RTCG (20. februar) i TV7 (16. mart), kao i u centralnoj informativnoj emisiji TV E (22. februar).

Nadležni odsjek je u izvještajnom periodu sproveo **PR akcioni plan komunikacija ASK prema javnosti tokom predsjedničkih izbora 2023**, koji je sastavni dio Plana kontrole i nadzora za izbornu kampanju za izbor Predsjednika Crne Gore.

Pripremljen je i plan PR aktivnosti tokom kampanje za predstojeće parlamentarne izbore.

Društvene mreže

Agencija je i tokom prvog kvartala 2023. redovno ažurirala naloge na društvenim mrežama Facebook²¹, Twitter²² LinkedIn²³ i Youtube²⁴.

	Broj pratilaca	Broj objava	Broj pregleda
Facebook	721 (711 na kraju 2022)	31	4.768
Twitter	1.214 (1.129 na kraju 2022)	55	28.890

EDUKACIJE

Edukacija obveznika antikorupcijskih zakona²⁵

Sprovođenjem edukativnih aktivnosti doprinosi se daljem informisanju obveznika antikorupcijskih zakona, unapređenju individualnog i institucionalnog integriteta, a posljedično i prevenciji mogućih kršenja zakona iz nadležnosti Agencije.

U I kvartalu pripremljen je i usvojen **Plan obuka za obveznike zakona iz nadležnosti ASK za 2023. godinu.**

Službenici Odsjeka za integritet i lobiranje održali su **dvije online obuke** (29. i 31. marta 2023. godine) na temu **izrade i sprovođenja planova integriteta**, za menadžere integriteta i druge zaposlene koji učestvuju u ovom procesu. Obuke je organizovala Uprava za ljudske resurse, u skladu sa opštim programima obuke za lokalne, odnosno državne službenike i namještenike. Obuke je pohađalo 15 lokalnih, odnosno 27 državnih službenika i namještenika.

Edukacija službenika Agencije²⁶

U I kvartalu 2023. pripremljen je i usvojen **Plan obuka za zaposlene u ASK u 2023. godini.**

U saradnji sa institucijama u Crnoj Gori, kao i međunarodnim partnerima, **zaposleni u Agenciji su u I kvartalu bili polaznici 12 obuka.**

U cilju bolje informisanosti zaposlenih u dijelu koji se tiče **ISO standarda** - implementacije i primjene novih procedura, uputstava i obrazaca, Tim za kvalitet, koji je obrazovan u Agenciji u cilju uvođenja i implementacije ISO standarda, tokom I kvartala održao je **pet obuka** za zaposlene u ASK. Imajući u vidu da se zaposleni prvi put upoznaju sa principima menadžmenta kvalitetom, te da je njegova implementacija živ proces, Tim za kvalitet će u kontinuitetu pratiti procese i pružati podršku zaposlenima prilikom implementacije.

²¹ <https://www.facebook.com/antikorupcija.me/>

²² https://twitter.com/ASK_CrnaGora

²³ <https://www.linkedin.com/company/agencija-za-sprje%C4%8Davanje-korupcije-crne-gore/>

²⁴ <https://www.youtube.com/channel/UCKnYbyR2Aulz369jXzVBf-w>

²⁵ Više o edukaciji obveznika zakona u aneksu br. 9

²⁶ Više o edukaciji službenika Agencije u aneksu br. 10

Izrada godišnjeg Izvještaja o radu ASK i Plana rada ASK

U I kvartalu 2023. izrađen je **Izvještaj o radu ASK za 2022**²⁷, koji je Savjet ASK usvojio na 88. sjednici, održanoj 24. februara, kao i **Plan rada Agencije za 2023**²⁸, koji je usvojen na 89. sjednici Savjeta, održanoj 17. marta. Prilikom izrade oba dokumenta **uvažene su preporuke eksperata Savjeta Evrope**, kao i sugestije članova Savjeta Agencije.

Agencija je u decembru 2022. godine pripremila i dostavila Savjetu **Izvještaj o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strateškog plana ASK 2022-2024. tokom 2022. godine**, koji je razmatran na sjednici Savjeta u januaru 2023.

Pripremljen je i usvojen i inovirani Akcioni plan za sprovođenje Strateškog plana ASK 2022-2024.

²⁷ https://www.antikorupcija.me/media/documents/Izvie%C5%A1taj_o_radu_ASK_u_2022..pdf

²⁸ https://www.antikorupcija.me/media/documents/Plan_rada_ASK_za_2023._godinu_aEqQrF7.pdf

IV MEĐUNARODNA SARADNJA I INSTITUCIONALNI RAZVOJ

1. Međunarodna saradnja

1.1. Svrha i opis

U skladu sa Zakonom o sprječavanju korupcije (član 78) Agencija ostvaruje regionalnu i međunarodnu saradnju u oblasti prevencije korupcije. Ta saradnja podrazumijeva ispunjavanje obaveza koje proističu iz članstva Crne Gore u ključnim međunarodnim i regionalnim organizacijama koje definišu i prate sprovođenje standarda u oblasti antikorupcije, kao i jačanje administrativnih kapaciteta Agencije kroz projekte podrške, uključujući i kapacitete organa vlasti i javnih funkcionera, kako bi se sveobuhvatno i dosljedno sprovodili zakoni.

1.2. Rezultati rada

Crna Gora je, posredstvom Agencije kao nacionalnog koordinatora, u izvještajnom periodu **postala punopravni član Mreže evropskih tijela za integritet i zviždače** (The Network of European Integrity and Whistleblowing Authorities - NEIWA), u kojoj je do sada imala status posmatrača, a koji joj je odobren na plenarnom zasijedanju NEIWE, održanom u martu u Rimu. Takođe, delegacija Agencije boravila je u **studijskoj posjeti u Republici Hrvatskoj**, u okviru koje se, između ostalog, **sastala sa ministrom pravosuđa i uprave Ivanom Malenicom**. U izvještajnom periodu, direktorica Agencije učestvovala je na osnivačkom sastanku **Foruma liderki Jugoistočne Evrope za dobru upravu i antikorupciju (SEE WGGALF)**, održanom u martu u Skoplju. U duhu kontinuirane saradnje sa međunarodnim partnerima, Agencija je u izvještajnom periodu organizovala **Radni doručak sa međunarodnim partnerima i predstavnicima medija**, tokom kojeg su predstavljeni rezultati rada i presjek najznačajnijih aktivnosti u oblasti prevencije korupcije u prethodnoj godini. U okviru III faze „Horizontalnog programa podrške za Zapadni Balkan i Tursku“, u saradnji sa ekspertima Savjeta Evrope, nastavljena je **sveobuhvatna analiza Zakona o sprječavanju korupcije u odnosu na djelove Zakona koji se odnose na zviždače, integritet, prekršajni i upravni postupak**. Agencija je nastavila sa kontinuiranim aktivnostima u cilju dalje **implementacije ISO 9001 standarda**, koji su uvedeni u prethodnoj godini, kao i sa upoznavanjem svih zaposlenih sa novim procedurama i radnim procesima.

Jačanje kapaciteta ASK kroz podršku međunarodnih partnera

III faza Projekta borbe protiv korupcije, ekonomskog i organizovanog kriminala- „Horizontalni program podrške za Zapadni Balkan i Tursku“²⁹

U izvještajnom periodu Agencija je, u saradnji sa ekspertima Savjeta Evrope, nastavila sa sveobuhvatnom analizom Zakona o sprječavanju korupcije, koja je otpočela prošle godine, a sprovodi se u tri faze. Prve dvije faze završene su tokom 2022. godine, dok se u trećoj **sprovodi analiza djelova Zakona koji se odnose na zviždače, integritet, prekršajni i upravni postupak**. Po završetku analize biće **razmotrena potreba izrade novog zakona ili priprema izmjena i dopuna postojećeg, odnosno potreba izrade posebnog zakona o zaštiti zviždača**, u skladu sa EU Direktivom 1937/2019.

U martu je održano nekoliko online sastanaka predstavnika Agencije sa ekspertima Savjeta Evrope izabranim za pomenute oblasti, dok je po završetku analize planirano održavanje okruglog stola na kojem će biti prezentovani rezultati.

Agencija je u januaru dostavila **odgovore na Upitnik Komiteta Savjeta Evrope za efikasnost pravosuđa (CEPEJ)** kojim se vrši analiza pravosudnih sistema država Zapadnog Balkana, i to u dijelu indikatora iz oblasti provjere prihoda i imovine i sprečavanja sukoba interesa.

Grupa zemalja za borbu protiv korupcije (GRECO)

Agencija ima ulogu nacionalnog koordinatora za ispunjavanje svih obaveza koje proističu iz članstva Crne Gore u Grupi zemalja za borbu protiv korupcije Savjeta Evrope (GRECO), kao najznačajnijem mehanizmu za ocjenu primjene antikorupcijskih standarda Savjeta Evrope.

U izvještajnom periodu, **šef delegacije Crne Gore u GRECO – v.d. pomoćnik direktorice Agencije učestvovao je na 93. plenarnom zasijedanju**, održanom od 20. do 24. marta, na kojem su razmatrana dva izvještaja o evaluaciji koji se odnose na V krug evaluacije i devet izvještaja o usklađenosti koji se odnose na IV krug evaluacije, u odnosu na ukupno 11 država članica: Jermeniju, Azerbejdžan, Bosnu i Hercegovinu, Češku, Dansku, Mađarsku, Republiku Moldaviju, Monako, Poljsku, Portugal i Ukrajinu. Peti krug evaluacije fokusira je na prevenciju korupcije i promovisanje integriteta u okviru organa centralne vlasti (na najvišim izvršnim funkcijama) i organa za sprovođenje zakona, dok IV krug evaluacije pokriva prevenciju korupcije i promociju integriteta u odnosu na članove parlamenta, sudije i tužioce.

U cilju praćenja implementacije preporuka GRECO u okviru V kruga evaluacije za Crnu Goru, predstavnici Agencije su otpočeli komunikaciju i koordinaciju sa nadležnim organima vlasti

²⁹ Projekat borbe protiv ekonomskog kriminala je jedan od projekata koji se sprovodi u Crnoj Gori u okviru zajedničke inicijative Savjeta Evrope (SE) i Evropske unije (EU), pod nazivom Horizontalni program za Zapadni Balkan i Tursku. Glavni cilj projekta je pružanje podrške institucijama u pogledu sprovođenja pojedinačnih GRECO preporuka, kao i dalje jačanje institucionalnih kapaciteta za sprečavanje korupcije. Agencija, kao jedan od ključnih korisnika ovog projekta, ostvarila je tehničku i ekspertsku podršku u brojnim oblastima rada. Do sada su realizovane prve dvije faze projekta, i to u periodu 2016 – 2019. (prva faza) i 2019 – 2022. (druga faza).

obuhvaćenim evaluacijom u cilju održavanja zajedničkog sastanka i izrade Akcionog plana za praćenje statusa realizacije datih preporuka.

Aktivno učešće ASK u procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji³⁰

Agencija je u izvještajnom periodu za potrebe izvještavanja EK dostavila tabele bilansa rezultata za izvještajni period 01.01-31.12. 2022, podatke za izradu Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG) za period 2023-2024, podatke za pripremu Platforme za učešće crnogorske delegacije na XII sastanku Odbora za stabilizaciju i pridruživanje, koji je održan 25. januara u Briselu, kao i materijal za izradu I priloga Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori 2023.

Radna grupa za pregovaračko poglavlje 23

Radna grupa za pregovaračko poglavlje 23 održala je 16. marta online sastanak u cilju pripreme Pododbora za pravdu, slobodu i bezbjednost, koji je održan 23. marta. U radu Pododbora učestvovala je pomoćnica direktorice ASK, koja je predstavila ključne rezultate ove institucije. Takođe, ASK je dostavila i odgovore na tačke iz agende Pododbora, koje su se odnosile na teme iz dokumenta "Discussion points".

Regionalna antikorupcijska inicijativa za Jugoistočnu Evropu (RAI)

U izvještajnom periodu okončan je trogodišnji RAI projekat "*Prekinimo tišinu: jačanje politika i kulture za prijave od strane zviždača na Zapadnom Balkanu i u Moldaviji*", koji je rezultirao izradom **završnog „Izvještaja o evaluaciji sa preporukama za dalje djelovanje“**, zasnovanog na zajedničkom doprinosu i diskusijama koje su se odvijale od 1. aprila 2021. do 31. marta 2023. godine.

Podsjećanja radi, u okviru ovog projekta u junu 2021. godine održan je edukativni antikorupcijski performans „Sviraj kraj!“ u Podgorici, u organizaciji RAI-a i Agencije, koji je imao za cilj da podstakne javnost na konkretnu akciju i korišćenje normativnog i institucionalnog okvira instituta zviždača u borbi protiv korupcije. Takođe, projekat je obuhvatio i druge brojne promotivne kampanje za podizanje svijesti o borbi protiv korupcije, usmjerene na javnost, stručnu zajednicu i mlade, kao što su video prilozi sa svjedočenjima zviždača iz zemalja regiona, uključujući i primjer zviždača iz Crne Gore, kao i brojni informativni priručnici.

U okviru projekta izrađena je i *Ocjena zakona o zaštiti zviždača na Zapadnom Balkanu i u Moldaviji* u odnosu na dva preovlađujuća pravna instrumenta u Evropi: Preporuke Savjeta Evrope o zaštiti zviždača iz 2014. godine i Direktivu EU o zaštiti lica koja prijavljuju povrede prava Unije iz 2019. godine.

³⁰ U skladu sa dosadašnjom praksom, u okviru praćenja i analize stanja u procesu evropske integracije, Crna Gora najmanje dva puta godišnje formalno informiše Evropsku komisiju (EK) o ukupnim aktivnostima koje realizuje na ovom planu. Crna Gora dostavlja relevantne informacije o stanju u oblasti političkih i ekonomskih kriterijuma, odnosno o napretku u dijelu preuzimanja obaveza iz članstva za 33 pregovaračka poglavlja, koje EK sa posebnom pažnjom koristi tokom izrade godišnjeg Izvještaja o Crnoj Gori.

Antikorupcijska mreža Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (ACN OECD)

Agencija je nacionalni koordinator za aktivnosti Antikorupcijske mreže za Istočnu Evropu i Centralnu Aziju (ACN), čija je Crna Gora članica, a koja djeluje u okviru Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD).

U izvještajnom periodu, Agencija je, kao i u prethodnim godinama, dostavila kratku informaciju za potrebe Godišnjeg izvještaja ACN OECD o ključnim rezultatima rada Agencije u prethodnoj godini, kao i Rezime izvještaja o radu Agencije za 2022.

Mreža evropskih tijela za integritet i zviždače (The Network of European Integrity and Whistleblowing Authorities - NEIWA)³¹

Crna Gora je, posredstvom Agencije kao nacionalnog koordinatora, u izvještajnom periodu **postala punopravni član NEIWA-e**, u kojoj je do sada imala status posmatrača, i to na osmom plenarnom zasijedanju održanom od 22. do 23. marta u Rimu. Predstavnice Agencije su na plenarnom zasijedanju iznijele pitanje članstva Agencije, odnosno Crne Gore u NEIWI, nakon čega je naša zemlja postala punopravna članica Mreže.

Prethodno su predstavnici Agencije učestvovali na online sastanku NEIWA- e (24. februara), u cilju pripreme za predstojeće zasijedanje Generalne Skupštine u Rimu.

Predstavnici Agencije predstavili su crnogorski zakonodavni okvir u pogledu postupanja po prijavama zviždača, kao i zahtjevima za njihovu zaštitu, te upoznali ostale članove Mreže da je u toku analiza odredaba Zakona o sprječavanju korupcije iz ove oblasti, koja se sprovodi u saradnji sa ekspertima Savjeta Evrope. Tokom zasijedanja izabrano je novo rukovodstvo Mreže, usvojen Statut, predstavljene nove informacije u vezi sa transpozicijom EU direktive o zaštiti zviždača, razmotrene dalje aktivnosti i razmijenjena iskustva i dobre prakse u pogledu postupanja po prijavama zviždača i njihove zaštite.

Na sastanku je dogovoreno da će u roku od godinu biti donijet Poslovnik o radu NEIWE, i formirana posebna radna grupa koja će u kontinuitetu raditi na njegovom kreiranju. Dogovoreno je i da će sljedeće plenarno zasijedanje biti održano u Valensiji tokom naredne godine.

³¹ Mreža evropskih tijela za integritet i zviždače osnovana je u maju 2019. godine u Hagu i obuhvata 22 države članice Evropske unije i jednog EU kandidata, Crnu Goru, ukupno 36 relevantnih antikorupcijskih institucija, sa ciljem kreiranja platforme za saradnju, razmjenu znanja i iskustava u oblasti integriteta i zviždača, sa posebnim fokusom na implementaciju Direktive (EU) 2019/1937.

Mreža preventivnih antikorupcijskih tijela (NCPA)

Za predsjednika Mreže preventivnih antikorupcijskih tijela (NCPA) u januaru 2023. je izabrano Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa Hrvatske, dok su Nacionalna agencija za transparentnost Grčke (NTA), Nacionalna agencija za prevenciju i borbu protiv korupcije Maroka (INPPLC) i Kancelarija glavnog kontrolora Ekvadora izabrani za potpredsjednike.

Predstavnica Odsjeka za međunarodnu saradnju, standarde i odnose s javnošću učestvovala je na prvoj plenarnoj sjednici Mreže, koja je održana u online formatu 16. februara, pod predsjedništvom Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa Hrvatske, a uz učešće partnera i predstavnika članova Mreže. Na sjednici je, između ostalog, predstavljen i Plan rada Mreže za 2023. godinu.

Predstavnici Mreže objavili su na svojoj zvaničnoj internet stranici konačni nacrt *Vodiča sa smjernicama u pogledu obaveza i odgovornosti javnih funkcionera po prestanku funkcije*, koji uključuje i informaciju o zakonodavnom okviru i praksama u Crnoj Gori.

Regionalna platforma za javno-privatno partnerstvo dobrog upravljanja (R2G4P)³²

Predstavnica Odsjeka za međunarodnu saradnju, standarde i odnose s javnošću učestvovala je 25. januara na regionalnom Forumu o politikama „Borba protiv zarobljenosti države u Jugoistočnoj Evropi (JIE)“ u organizaciji Centra za evropsku politiku (CEP), Centra za proučavanje demokratije (CSD) i regionalnog antikorupcijskog centra (SELDI). Na forumu je predstavljen drugi *Izvještaj o dobrom upravljanju u JIE* i prezentovane su prakse za razotkrivanje nezakonitog bogaćenja i prevazilaženje praznina u upravljanju u Evropi. Podsjećanja radi, prvi *Izvještaj o dobrom upravljanju u JIE* fokusirao se na dva najranjivija sektora u regionu: integritet sistema javnih nabavki i upravljanje energetske sektorom.

Radni doručak za predstavnike diplomatskog kora, međunarodne partnere i medije³³

U prisustvu predstavnika diplomatskog kora, međunarodnih partnera i medija, Agencija je 27. februara održala tradicionalni radni doručak, tokom koga su predsjednik Savjeta i direktorica predstavili ključne rezultate rada ove institucije u 2022. godini.

³² Regionalna platforma za javno-privatno partnerstvo inicirana je 2021. godine u okviru SELDI inicijative, a fokusira se na dubinsko istraživanje načina identifikovanja i suzbijanja rizika integriteta u oblasti javnih nabavki, kao i analizu lošeg upravljanja energetske sektorom, odnosno nepotizam i rizike od korupcije u devet zemalja (Albanija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Hrvatska, Mađarska, Rumunija, Sjeverna Makedonija, Crna Gora i Srbija). SELDI je koalicija za borbu protiv korupcije i dobro upravljanje, koju čini 17 organizacija civilnog društva Jugoistočne Evrope.

³³ Više u poglavlju o odnosima sa javnošću

ISO 9001:2015 standard upravljanja kvalitetom

U izvještajnom periodu, u Agenciji za sprječavanje korupcije organizovana je svečanost povodom **uvođenja ISO 9001:2015**, kojoj su prisustvovali predstavnici donatora - Ambasade SAD u Podgorici, predstavnici Centra za sertifikaciju i nadzor iz Beograda i kompanije "Nacor" iz Budve.

Uvođenjem ISO standarda upravljanja kvalitetom Agencija potvrđuje opredijeljenost za jačanje odgovornosti u radu, profesionalnosti i kvaliteta rada svih zaposlenih.

U navedenom periodu, Tim za kvalitet, koji je obrazovan u Agenciji u cilju uvođenja i implementacije ISO standarda, održao je pet obuka za sve zaposlene, u cilju kvalitetne implementacije ISO standarda.

Predstavnici Agencije su u izvještajnom periodu dostavili i informaciju o ostvarenoj saradnji između ASK-a i NACOR-a u pogledu implementacije ISO standarda, za potrebe publikacije NACOR-a.

Učešće na antikorupcijskim konferencijama

Ispoljavajući posvećenost međunarodnoj saradnji i institucionalnom razvoju, direktorica Agencije učestvovala je 21. marta na panel diskusiji „Implementacija i procjena antikorupcijskih politika“, održanoj u Sofiji, u okviru regionalnog foruma „Antikorupcijska politika kao garancija za nacionalnu bezbjednost, stabilnost i

suverenitet“, dijela platforme „Samit za demokratiju“. Događaj, koji je otvorio predsjednik Republike Bugarske **Rumen Radev**, organizovali su Ministarstvo pravde Republike Bugarske, Centar za proučavanje demokratije (CSD) i Bazelski institut za upravljanje. Forum je okupio antikorupcijske lidere iz Jugoistočne Evrope i Crnomorske oblasti u cilju razmjene iskustava i praksi. Direktorica Perović je učesnike događaja upoznala sa dobrim praksama i metodologijama koje primijenjuje Agencija, a koje osiguravaju neselektivnost u djelovanju, podupiru samostalnost i nezavisnost institucije.

Na poziv zamjenice premijera Sjeverne Makedonije zadužene za politike dobre uprave **Slavice Grkovske**, direktorica Agencije učestvovala je na **osnivačkom sastanku Foruma liderki Jugoistočne Evrope za dobru upravu i antikorupciju (SEE WGGALF)**, održanom u Skoplju.

Događaj, kome su domaćini posvetili zapažen značaj, podržali su Organizacija Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena (UN Women), Regionalna antikorupcijska inicijativa (RAI) i Kancelarija Ujedinjenih nacija za borbu protiv droge i kriminala (UNODC). Skupu su, između ostalih, prisustvovala i generalna sekretarka OEBS-a **Helga Marija Šmit** i američka ambasadorica u Sjevernoj Makedoniji **Anđela Ageler**.

Zahvaljujući organizatoru na ukazanoj počasti i poštovanju, direktorica Perović

je izrazila spremnost da podijeli stečena znanja i dobre prakse koje sprovodi Agencija, a koje mogu biti korisne antikorupcijskim institucijama u regionu. Pored toga, iznijela je i sopstvena iskustva iz pozicije žene koja je, i prije preuzimanja izrazito odgovorne i zahtjevne uloge u Agenciji, obavljala visoke funkcije u pravosudnom sistemu.

Direktorica Perović je, sa ostalim učesnicama Foruma, potpisala zajedničku deklaraciju, u kojoj je navedeno da su aktivnosti SEE WGGALF „promovisanje i unapređenje ženskog liderstva u dobroj upravi i borbi protiv korupcije i jačanje učešća i glasa žena u javnim poslovima i u privatnom sektoru“.

Bilateralna saradnja

I tokom prvog kvartala 2023. godine nastavljena je praksa kontinuirane bilateralne saradnje, u cilju promovisanja rezultata rada ASK, veće transparentnosti i daljeg unapređenja kapaciteta rada Agencije.

U izvještajnom periodu, delegacija Agencije boravila je u studijskoj posjeti u Republici Hrvatskoj, u okviru koje se 1. februara u Zagrebu sastala sa ministrom pravosuđa i uprave **Ivanom Malenicom**, predsjednikom Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa **Natašom Novaković**, sekretarom Povjerenstva **Ivanom Matićem**, državnim sekretarom Jurom Martinovićem i načelnikom Sektora za sprječavanje korupcije **Mladenom Bručić-Maticem**. Tokom sastanka bilo je riječi o antikorupcijskom sistemu u Hrvatskoj, zakonodavnim aktivnostima u području borbe protiv korupcije, sprovođenju Strategije za sprječavanje korupcije, kao i projektima i aktivnostima koje Vlada Republike Hrvatske preduzima u oblasti borbe protiv korupcije. Delegacije su razmijenile iskustva i izrazile spremnost za dalju saradnju u području kreiranja antikorupcijskih politika.

Takođe, rukovodstvo Agencije sastalo se 6. februara sa predstavnicima Ambasade SAD - direktoricom Biroa za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL) pri Ambasadi SAD **Džesikom Karl** i njenim saradnicama. Na sastanku je bilo riječi o budućim zajedničkim aktivnostima i daljim planovima za unapređenje tehničkih kapaciteta Agencije.

Na inicijativu predstavnika Svjetske banke, službenici Agencije su 31. januara održali sastanak u online formatu sa **Zuhrom Osmanović-Pašić**, višom specijalistkinjom za javnu upravu i **Orjanom Ibrahim**, specijalistkinjom za nabavke, u cilju prikupljanja podataka o specifičnim indikatorima Metodologije za ocjenu sistema nabavki u Crnoj Gori.

1.3. Ostale aktivnosti

U izvještajnom periodu realizovane su i sljedeće aktivnosti:

- Predstavnice Agencije učestvovala su na Radionici za analizu i obradu podataka u okviru dnevnog reda Programa o finansijskim istragama vođenim obavještajnim radom, koja je održana od 18. do 20. januara u organizaciji Američke advokatske komore – ABA ROLI, Inicijativa za vladavinu prava;

- Predstavnici Agencije učestvovali su 15. februara u Ekspertskoj misiji na temu: Evaluacija Strategije za borbu protiv prevara i upravljanje nepravilnostima u cilju zaštite finansijskih interesa EU za period 2019-2022 godine;
- Direktorica Agencije sa saradnicima 15. marta je učestvovala na sastanku na temu „Evaluacija sistema sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma (SPNFT)” u organizaciji Komiteta Savjeta Evrope – Manival;
- Predstavnici Agencije su 28. marta održali sastanak sa predstavnicima Nacionalnog demokratskog instituta (NDI) u cilju vršenja procjene kapaciteta institucija zaduženih za sprovođenje Nacionalnog akcionog plana Partnerstva za otvorenu upravu (POU);
- Direktorica Agencije 30. marta je učestvovala na Konferenciji povodom predstavljanja Strateškog plana razvoja DRI CG za period 2023-2027. godine;
- Predstavnici Agencije 31. marta održali su sastanak sa predstavnicima Međunarodne fondacije za izborne sisteme – IFES u cilju ostvarivanja potencijalne saradnje kroz novi projekat IFES-a;
- Predstavnici Agencije nastavili su sa održavanjem sastanaka sa novoimenovanim predstavnicima Crne Gore u stalnim predstavništvima i misijama u inostranstvu – 8. februara održan je pripremni sastanak povodom upućivanja službenice Ministarstva pravde na radni agažman u Stalnoj misiji Crne Gore pri Savjetu Evrope, sa sjedištem u Strazburu.

2. Saradnja sa civilnim društvom

Iskazujući institucionalnu posvećenost saradnji sa NVO sektorom, Agencija je nastavila praksu održavanja sastanaka sa predstavnicima nevladinih organizacija u toku izbornih kampanja. U prvom kvartalu održana su **dva takva sastanka**. Prvom sastanku su prisustvovali predstavnici *Centra za građanske slobode (CEGAS)*, *Centra za razvoj nevladinih organizacija (CRNVO)*, *Centra za građansko obrazovanje (CGO)* i *Centra za monitoring i istraživanje (CeMI)*, dok su na drugom, pored predstavnika CeMI, učestvovali i predstavnici *Građanske alijanse (GA)*. Oba sastanka su bila posvećena aktivnostima koje je Agencija preduzimala u kontroli i nadzoru kampanje za predsjedničke izbore.

Predstavnici Agencije istakli su da Agencija odgovorno i dosljedno postupa u okvirima koji su određeni zakonom, ali da je prethodni period potvrdio da postoje ozbiljni nedostaci u preventivnom antikorupcijskom zakonodavnom okviru, čija je izmjena neophodna kako bi se osnažilo povjerenje u integritet izbornog procesa.

Kako je naglašeno, ASK očekuje snažnu podršku NVO sektora, kako bi zajedničkim naporima uticali na reformu izbornog zakonodavstva.

Doživljavajući civilni sektor kao partnera u afirmisanju vladavine prava, Agencija za sprječavanje korupcije će i dalje organizovati konsultativne sastanke sa nevladinim organizacijama.

3. Razvoj informacionog sistema Agencije

Realizujući Ugovor o javnoj nabavci - Nadogradnja i proširenje informacionog sistema Agencije (sklopljen 21.12.2022), u I kvartalu 2023. godine **formirani su timovi predstavnika softverske kompanije „B-One“ i ASK** u cilju sprovođenja radionica za analizu primarnog dizajna, razvoja i testiranja softverske aplikacije za **modul Sprovođenje mjera kontrole finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja u Agenciji**.

Ovim softverskim rješenjem biće **unaprijeđen rad u ovom segmentu**, u skladu sa najvišim standardima u navedenoj oblasti.

4. Ljudski resursi

Pravni osnov za donošenje Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Agencije sadržan je u odredbama člana 88 stav 1 tačka 2 ZSK kojima je propisano da Savjet kao organ Agencije donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Agencije, na predlog direktora/ice.

Posljednji Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji ASK (usvojen na 43. sjednici Savjeta, održanoj 19.02.2021) donesen je shodno važećim propisima i utvrđenim nadležnostima, kao i potrebama organizacije u cilju efikasnog i efektivnog funkcionisanja Agencije. **Pravilnikom je predviđeno 75 izvršilaca. Trenutan broj zaposlenih je 56**, od čega je za dvoje zaposlenih utvrđeno mirovanje prava iz rada u trajanju od dvije, odnosno četiri godine.

Agencija je februara ove godine od Ministarstva finansija dobila saglasnost na Kadrovski plan za 2023. godinu kojim je planirano zapošljavanje 19 izvršilaca (17 izvršilaca na neodređeno i dva na određeno radno vrijeme). Dva izvršioca su iz kategorije visoko rukovodni kadar, dva iz kategorije ekspertske rukovodni kadar, devet iz kategorije ekspertske kadar, tri iz kategorije izvršni kadar i jedan namještenik. Od ukupnog broja, 11 se odnosi na nova zapošljavanja, dok se osam odnosi na zapošljavanja za koja je postupak započeo u prošloj godini.

IV FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

1. Izvršenje budžeta ASK

Agencija je u obavezi da sačinjava kvartalne finansijske izvještaje i dostavlja ih Ministarstvu finansija, najkasnije do 15. u prvom mjesecu narednog kvartala tekuće godine za prethodni kvartal, na obrascima 3 i 5, shodno članu 3 Pravilnika o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave.

Budžet Agencije za 2023. godinu iznosi **2.398.656,90 €**. Plan budžeta Agencije za prvi kvartal iznosi **483.531,85 €**, od čega je utrošeno **364.896,64 €** (procenat izvršenja je **75,46%**).

tekući izdaci

- **358.425,13**
- *(98,23% ukupnih izdataka)*

*transferi institucijama,
pojedincima,
nevladinom i javnom
sektoru*

- **5.150,01**
- *(1,41% ukupnih izdataka)*

otplata dugova

- **1.321,50**
- *(0,36% ukupnih izdataka)*

2. Javne nabavke

Agencija je u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama („Službeni list Crne Gore“ broj: 074/19, 03/23) donijela Plan javnih nabavki za 2023. godinu, broj: 01-154, 25.01.2023. godine, koji je odobren od strane Ministarstva finansija, saglasnošću broj: 02-430/23-290/1 od 31.01.2023. godine.

Plan je objavljen na portalu www.cejn.gov.me, odnosno u ESJN (Elektronskom sistemu javnih nabavki) 31.01.2023. godine (broj: #6427). **Ukupna vrijednost Plana javnih nabavki Agencije za 2023. godinu iznosi 644.542,00 €, bez PDV-a.** Plan sadrži 40 postupaka javnih i jednostavnih nabavki.

U I kvartalu 2023. godine, nakon sprovedenih procedura, zaključeni su **ugovori o jednostavnim nabavkama** prikazani u tabeli:

UGOVORI	Datum zaključenja
1. Za nabavku usluga – organizacija panel diskusija i regionalnog događaja, sa: „Marko Polo“ D.O.O. Podgorica	25.01.2023.
2. Za nabavku usluga – praćenje medijskog oglašavanja političkih subjekata u toku izborne kampanje, sa: „Arhimed“ D.O.O. Podgorica	01.03.2023.
3. Za nabavku usluga – link (internet), sa: „Crnogorski telekom“ A.D. Podgorica	07.03.2023.
4. Za nabavku usluga – održavanja tehničkog sistema zaštite naročito protivpožarnog sistema, sa: „Alseco“ D.O.O. Podgorica	03.03.2023.
5. Za nabavku usluga - prevođenja, sa „Kreativa centar“ D.O.O. Podgorica	15.03.2023.
6. Za nabavku usluga – održavanja agregata, sa „Novi sjever mont“ D.O.O. Podgorica	28.03.2023.
7. Za nabavku roba – birotehnički materijal, sa „Kastex“ D.O.O. Podgorica	28.03.2023.
8. Za nabavku roba – naftni proizvodi i goriva, sa „Jugopetrol“ A.D. Podgorica	28.03.2023.

U Agenciji se vodila evidencija o sprovedenim postupcima javnih nabavki i jednostavnim nabavkama direktnim unošenjem u ESJN.

Takođe, Agencija je 24.02.2023. godine, putem ESJN, Ministarstvu finansija (Direktoratu za politiku javnih nabavki) dostavila godišnji izvještaj za 2022. godinu o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama, kao i izvještaj o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima/računima za jednostavne nabavke.

Rezime

Prvi kvartalni izvještaj o radu Agencije za sprječavanje korupcije u 2023. godini obuhvata sve sprovedene aktivnosti ove institucije u prva tri mjeseca ove godine i daje analitički osvrt na postignute rezultate u kontekstu ispunjenosti ciljeva predviđenih Planom rada i poređenja sa rezultatima koje je ASK po svim nadležnostima postigla u prethodnom periodu.

ASK je u I kvartalu 2023, postupajući po svim primljenim zahtjevima, **dala 55 Mišljenja** o postojanju sukoba interesa i ograničenja u vršenju javnih funkcija, čime se održava kontinuitet velikog broja zahtjeva i datih mišljenja u ovoj oblasti.

Na osnovu datih Mišljenja **podnijeto je 5 ostavki javnih funkcionera**, dok su, nakon datih mišljenja, konstatovana i **2 prenosa upravljačkih prava u privrednom društvu**, kao i **1 raskid ugovora o uslugama zbog utvrđenog sukoba interesa**.

Agenciji je u I kvartalu 2023. godine prijavljeno **159 poklona** primljenih tokom 2022, **185 sponzorstava**, kao i **2.024 donacije**. Djelujući preventivno, Agencija je u I kvartalu 2023. **upućivala dopise i obavještenja organima vlasti o njihovoj zakonskoj obavezi** da blagovremeno podnesu izvode iz evidencije poklona i izvještaje o primljenim sponzorstvima i donacijama sa pratećom dokumentacijom, do kraja marta tekuće za prethodnu godinu. Svi dostavljeni izvodi iz evidencije poklona i izvještaji o primljenim sponzorstvima i donacijama su administrativno provjereni i objavljeni na internet stranici ASK, dok će se **utvrđivanje svih eventualnih nepravilnosti u izvodima/izvještajima vršiti tokom II kvartala 2023.**

Do 31. marta 2023. godine Agenciji je **dostavljeno je ukupno 9.019 izvještaja o prihodima i imovini** po različitim osnovima podnošenja, što je za **25% više u odnosu na isti izvještajni period prethodne godine**, a više i u odnosu na godišnje nivoe prvih pet godina rada Agencije. Takođe, **redovnih godišnjih izvještaja dostavljenih u I kvartalu 2023. je za 20% više u odnosu na referentni period prošle godine.**

U ovoj oblasti planirano je **povećanje obima posla**, s obzirom na to da je Godišnjim planom provjere za 2023. predviđen **značajno veći broj provjera tačnosti i potpunosti podataka** u izvještajima o prihodima i imovini u odnosu na prethodne godine - planirana je provjera čak **1.496 izvještaja**. Ova vrsta provjere otpoćeće u II kvartalu i trajaće do kraja godine. Broj provjerenih izvještaja u smislu tačnosti i potpunosti biće i veći, imajući u vidu da nadležni Odsjek provjerava izvještaje i po službenoj dužnosti, kao i na zahtjev. S tim u vezi, nadležni Odsjek je već u I kvartalu, postupajući po službenoj dužnosti, započeo provjeru 12 izvještaja o prihodima i imovini.

Dodatna provjera izvještaja, u skladu sa Godišnjim planom provjere za 2023, **biće započeta u II kvartalu i trajaće do kraja godine**. U vezi sa dodatnom provjerom koja je započeta u III kvartalu 2022. godine, u I kvartalu 2023. **pokrenuta je kontrola za 20 javnih**

funkcionera. U svih 20 predmeta u postupku kontrole utvrđena su moguća kršenja odredaba ZSK.

U oblasti **finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja** Agencija je nastavila sa sprovođenjem aktivnosti na planiran i sistematičan način u cilju dosljednog praćenja sprovođenja ZFPSiIK i kontrole sprovođenja i poštovanja svih propisanih zabrana i ograničenja tokom izbornih kampanja. Činjenica da je I kvartal 2023. godine obuhvatio izborne kampanje za izbore za **odbornike u Skupštini opštine Tuzi**, izbore za **Predsjednika Crne Gore**, te **prijevremene izbore za poslanike u Skupštini Crne Gore**, ponovo je uslovlila da se **značajan dio kadrovskih kapaciteta ASK usmjeri na nadzor i kontrolu kampanje.**

Po svim osnovima rada Agencije u ovoj oblasti, u I kvartalu 2023. godine ASK je **izvršila kontrolu 19.002 dostavljena izvještaja** od strane obveznika ZFPSiIK o redovnom radu i u toku izbornih kampanja. Agencija je, radi dostavljanja izvještaja u roku, kao i kod uočenih tehničkih nepravilnosti, uputila ukupno **596 upozorenja** organima vlasti i političkim subjektima, na koja su svi pozitivno reagovali. Izvršena je i **231 kontrola poštovanja zabrana i ograničenja** u toku izbornih kampanja od strane obveznika.

Vršeći suštinsku i dubinsku kontrolu aktivnosti, prikupljenih i utrošenih sredstava političkih subjekata u kampanji, Agencija je zabilježila ukupno **172 aktivnosti od strane 86 pružalaca usluga političkim subjektima** u kampanji za izbor Predsjednika Crne Gore. Ukupna vrijednost kontrolisanih utrošenih sredstava po osnovu zabilježenih aktivnosti, do kraja I kvartala, iznosi **1.135.146€** kod svih subjekata-kandidata za Predsjednika Crne Gore.

Takođe, **Agencija je izrekla 10 mjera političkim subjektima, i to:** 1 mjeru gubitka prava na prenos sredstava za finansiranje redovnog rada; 1 mjeru gubitka prava na prenos sredstava za finansiranje izborne kampanje; 2 mjere djelimičnog gubitka budžetskih sredstava za troškove finansiranja izborne kampanje i 6 mjera obustave prenosa budžetskih sredstava za finansiranje troškova izborne kampanje.

U I kvartalu 2023. godine **1 organ vlasti je po prvi put donio rješenje o određivanju menadžera integriteta, a 25 organa** je informisalo Agenciju o imenovanju novog lica za menadžera integriteta. **Ukupan broj organa vlasti koji su odredili menadžera integriteta od 1. januara 2016. godine je 730 (98,8% od ukupnog broja organa vlasti).**

Takođe, 1 organ vlasti je prvi put usvojio i Agenciji dostavio plan integriteta. Ukupno je **729 organa vlasti dostavilo plan integriteta** Agenciji od 1. januara 2016. godine (98,6% od ukupnog broja organa vlasti). Agenciji su dostavljena i **3 revidirana plana integriteta**, kao i **167 izvještaja o sprovođenju plana integriteta u 2022. godini.**

Savjet ASK je u prvom kvartalu usvojio **Izvještaj o donošenju i sprovođenju planova integriteta u 2022. godini**, koji sadrži **detaljnu analizu** planova integriteta i izvještaja o

njihovom sprovođenju, kao i **preporuke za unapređenje planova integriteta**, date u okviru deset sistema u koje su svrstani organi vlasti.

Nastavljene su aktivnosti u vezi sa **Metodologijom za procjenu primjene antikorupcijskih mjera u sistemu pravosuđa**, koju je Agencija izradila u novembru 2022. u saradnji sa Programom Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u Crnoj Gori - tokom I kvartala vršena je procjena primjene antikorupcijskih mjera u sudstvu i tužilaštvu, a rezultati će biti predstavljeni u II kvartalu.

U I kvartalu 2023. **objavljen je jedan poziv za prijavljivanje kandidata za polaganje ispita za obavljanje poslova lobiranja i organizovan jedan ispit. Izdata su dva sertifikata o položenom ispitu** za obavljanje poslova lobiranja. **U registar lobista trenutno je upisano devet fizičkih lica i jedno pravno lice i svi su dostavili Agenciji izvještaj o radu za 2022. godinu, u zakonom definisanom roku.**

Predstavnici Agencije su u januaru 2023. učestovali na tri sastanka Radne grupe za izradu Nacrta zakona o lobiranju, radi usklađivanja Nacrta zakona sa preporukama Evropske komisije. Radna grupa je uvažila gotovo sve preporuke, nakon čega je Ministarstvo pravde dostavilo novu verziju Nacrta Evropskoj komisiji.

U I kvartalu 2023. godine bilo je **57 prijava zviždača, najviše od početka rada ASK na nivou prva tri mjeseca godine.** Od ukupnog broja prijava zviždača, **28 je podnijeto anonimno.**

U radu pred Agencijom je bilo **249 prijava zviždača** (uključujući i 192 prijave iz prethodnog perioda). **Okončano je 12 postupaka**, od kojih je **u 1 utvrđeno postojanje ugrožavanja javnog interesa**, i Agencija je dala ukupno **3 preporuke** zakonskom obvezniku za unapređenje transparentnosti i otklanjanje korupcijskih. Agencija je u izvještajnom periodu **okončala jedan postupak pokrenut po službenoj dužnosti iz prethodnog perioda, u kojem je utvrđeno postojanje ugrožavanja javnog interesa, i dala 1 preporuku.**

Agencija je proslijedila **tri prijave drugim nadležnim institucijama**, dok su pred drugim nadležnim organima u toku i još 32 postupka po prijavama zviždača iz prethodnog perioda.

Tokom I kvartala 2023. godine podnijeta su **dva zahtjeva za zaštitu zviždača**, koji su **u toku.** Nastavljen je rad na postupcima po zahtjevima za zaštitu zviždača iz 2022. godine.

Crna Gora je, posredstvom Agencije kao nacionalnog koordinatora, u izvještajnom periodu **postala punopravni član Mreže evropskih tijela za integritet i zviždače** (The Network of European Integrity and Whistleblowing Authorities - NEIWA), u kojoj je do sada imala status posmatrača, a koji joj je odobren na plenarnom zasijedanju NEIWE, održanom u martu u Rimu.

U I kvartalu 2023. godine Agencija je sačinila **Mišljenje na Nacrt zakona o Javnom medijskom servisu Crne Gore, Mišljenje na Zaključak Skupštine o formiranju Radne**

grupe za izradu Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju korupcije i Mišljenje na Nacrt zakona o zdravstvenoj zaštiti. U završnoj su fazi još dva Mišljenja i jedna inicijativa, a započet je rad na još četiri Mišljenja.

Takođe, Agencija je u izvještajnom periodu bila **aktivno uključena u rad radnih grupa za izradu Nacrta zakona o lobiranju i Nacrta zakona o međunarodnim restriktivnim mjerama.**

U dijelu **vođenja upravnih postupaka**, u I kvartalu 2023. godine pokrenuto je **28 upravnih postupaka protiv javnih funkcionera** u oblasti prijave prihoda i imovine i ograničenja u vršenju javnih funkcija. Takođe, Agenciji je postupila i po svih **80 prigovora koje je zaprimila zbog sumnji u kršenje ZFPSiK.**

Agencija je I kvartalu 2023. godine, zbog kršenja antikorupcijskih zakona, nadležnim sudovima za prekršaje podnijela ukupno **410 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka** (341 zbog kršenja ZSK i 69 zbog kršenja ZFPSiK) - za **37,6% više u odnosu na isti izvještajni period prošle godine i značajno više u odnosu na iste izvještajne periode prethodnih godina rada ASK**, a to je prvenstveno generisano većim brojem pokrenutih postupaka u oblasti provjere prihoda i imovine i kontrole finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja.

Tokom izvještajnog perioda, **okončana su ukupno 362 postupaka** (uključujući i postupke po zahtjevima iz prethodnih godina) od čega su u **87,6% izrečene sankcije.** Ukupan iznos novčanih kazni iznosi **27.820€.**

Agencija kroz sprovođenje edukativnih aktivnosti i saradnju sa medijima doprinosi jačanju znanja opšte javnosti i obveznika antikorupcijskih zakona o nadležnostima i rezultatima ove institucije, kao i povjerenju građana u njen rad.

U I kvartalu pripremljen je i usvojen **Plan obuka za obveznike zakona iz nadležnosti ASK za 2023. godinu**, kao i **Plan obuka za zaposlene u ASK u 2023. godini.**

Nastavljen je trend povoljne medijske slike o Agenciji - o tome govori odnos pozitivno (553) i negativno intoniranih medijskih objava (216), koji je presudan za stvaranje imidža. Udio planiranih plasmana (734) bio je veći od neplaniranih (580), što svjedoči o tome da je **Agencija ostvarila dobru kontrolu nad svojim medijskim prisustvom.**

U prisustvu predstavnika diplomatskog kora, međunarodnih partnera i medija, Agencija je 27. februara organizovala **tradicionalni radni doručak**, tokom koga su direktorica i predsjednik Savjeta predstavili ključne rezultate rada ove institucije u 2022. godini.

Iskazujući institucionalnu **posvećenost saradnji sa NVO sektorom**, Agencija je nastavila praksu održavanja sastanaka sa predstavnicima nevladinih organizacija u toku izbornih kampanja. U prvom kvartalu održana su dva takva sastanka, i to sa predstavnicima nevladinih organizacija Centar za građanske slobode (CEGAS), Građanska alijana (GA), Centar za razvoj nevladinih organizacija (CRNVO), Centar za građansko obrazovanje (CGO) i Centar za monitoring i istraživanje (CeMI).

U izvještajnom periodu, u Agenciji je organizovana svečanost povodom **uvođenja ISO 9001:2015 standarda upravljanja kvalitetom**, kojoj su prisustvovali predstavnici donatora - Ambasade SAD u Podgorici, predstavnici Centra za sertifikaciju i nadzor iz Beograda i kompanije "Nacor" iz Budve.

U I kvartalu Agencija je, u okviru III faze „Horizontalnog programa podrške za Zapadni Balkan i Tursku“, u saradnji sa ekspertima Savjeta Evrope, nastavila sa **sveobuhvatnom analizom Zakona o sprječavanju korupcije**, koja je otpočela prošle godine, a sprovodi se u tri faze. Prve dvije faze završene su tokom 2022, dok se u trećoj **sprovodi analiza djelova Zakona koji se odnose na zviždače, integritet, prekršajni i upravni postupak**. Po završetku analize biće **razmotrena potreba izrade novog zakona ili priprema izmjena i dopuna postojećeg**, odnosno **potreba izrade posebnog zakona o zaštiti zviždača**, u skladu sa EU Direktivom 1937/2019.

Ispoljavajući posvećenost međunarodnoj saradnji i institucionalnom razvoju, direktorica Agencije učestvovala je na panel diskusiji „Implementacija i procjena antikorupcijskih politika“, održanoj u Sofiji, u okviru regionalnog foruma „Antikorupcijska politika kao garancija za nacionalnu bezbjednost, stabilnost i suverenitet“, dijela platforme „Samit za demokratiju“. Takođe, na poziv zamjenice premijera Sjeverne Makedonije zadužene za politike dobre uprave **Slavice Grkovske**, direktorica Agencije učestvovala je na **osnivačkom sastanku Foruma liderki Jugoistočne Evrope za dobru upravu i antikorupciju** (SEE WGGALF), održanom u Skoplju.

U izvještajnom periodu, delegacija Agencije boravila je u studijskoj posjeti u Republici Hrvatskoj, u okviru koje se 1. februara u Zagrebu sastala sa ministrom pravosuđa i uprave **Ivanom Malenicom**, predsjednikom Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa **Natašom Novaković**, sekretarom Povjerenstva **Ivanom Matićem**, državnim sekretarom **Jurom Martinovićem** i načelnikom Sektora za sprječavanje korupcije **Mladenom Bručić-Maticem**.

Broj: 01-1638

Podgorica, 12. maj 2023. godine

DIREKTORICA ASK

Jelena Perović, s.r.

Aneksi

ANEKS 1

SPREČAVANJE SUKOB A JAVNOG I PRIVATNOG INTERESA U VRŠENJU JAVNIH FUNKCIJA /SUKOB INTERESA/NESPOJIVOST FUNKCIJA													
	Mišljenja Agencije				Odluke/akta zbog sprječavanja sukoba interesa		Odluke/akta zbog poštovanja ograničenja		Ostavke javnih funkcionera		Prekršajni postupci	Izrečene sankcije	Predmeti prosljeđeni tužilaštvu
	Sukob interesa	Ograničenja u vršenju javnih funkcija	Status javnog funkcionera	U oblasti poklona, sponzorstava i donacija	Ukupan broj Odluka/akat	Broj odluka sa utvrđenim kršenjem	Ukupan broj Odluka/akat	Broj odluka sa utvrđenim kršenjem	Na osnovu Mišljenja	Na osnovu Odluka			
Januar-mart	12	30	13	/					5		1 zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka	-	-
April-jun													
Jul-septembar													
Oktobar-decembar													
UKUPNO	55								5		1 zahtjev		

ANEKS 2

KONTROLA PRIMLJENIH POKLONA, DONACIJA I ZAKLJUČENIH SPONZORSTAVA								
	Prijavljeni pokloni	Prijavljena sponzorstva	Prijavljene donacije	Provjereni izvještaji	Utvrdene nepravilnosti	Mišljena Agencije	Prekršajni postupci	Izrečene sankcije
Januar-mart	159	185	2.024	-	-	-	-	Okončana 4 postupaka iz 2022 - 2 opomene
April-jun								
Jul-septembar								
Oktobar-decembar								
UKUPNO	159	185	2.024	-	-	-	-	2 opomene

ANEKS 3

EFIKASNA PROVJERA IZVJEŠTAJA O IMOVINI I PRIHODIMA JAVNIH FUNKCIONERA														
	Dostavljeni izvještaji o prihodima i imovini po različitim osnovima					Administrativno - tehnička provjera o prihodima i imovini	Provjere ni izvještaji shodno Godišnjem planu provjere u smislu tačnosti i potpunosti	Dodatna provjera izvještaja shodno Godišnjem planu provjere	Odluke/akta u oblasti provjere izvještaja o prihodima i imovini		Prekršajni postupci zbog nepredavanja izvještaja	Prekršajni postupci - netačni podaci	Izrečene sankcije	Predmeti ustupljeni tužilaštvu
	Javni funkcioneri	Državni službenici	Notari	Javni izvršitelji	Kandidati za nredsiednika				Ukupan broj Odluka/akata	Broj odluka sa utvrđenim kršenjem				
Januar-mart	7664	1257	59	31	8	9.019	II kvartal	/	/	/	283 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	51 zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka	Okončan ukupno 267 postupka (uključujući i postupke pokrenute po zahtjevima iz prethodnih godina) - 106 novčanih kazni u iznosu od 21.945€ i 124 opomene	/
April - jun														
Jul - septembar														
Oktobar-decembar														
UKUPNO	7664	1257	59	31	8	9.019	II kvartal	/	/	/	283 zahtjeva	51 zahtjev	106 novčanih kazni u iznosu od 21.945€ i 124 opomene	/

ANEKS 4

KONTROLA FINANSIRANJA POLITIČKIH SUBJEKATA I IZBORNIH KAMPANJA

	Broj izvještaja političkih subjekata o redovnom radu	Odluke organa vlasti o visini budžetskih sredstava za finansiranje redovnog rada političkih subjekata	Broj izvještaja političkih subjekata u toku izborne kampanje	Broj izvještaja organa vlasti i pravnih lica u toku izborne kampanje	Broj kontrola dostavljenih izvještaja	Broj kontrola poštovanja zabrana i ograničenja propisanih zakonom	Broj prigovora/pokrenutih postupaka zbog sumnji u kršenje ZFPSiK	Predmeti ustupljeni tužilaštvu	Prekršajni postupci	Izrečene sankcije
Januar-mart	48- god. Izvješ. 46 - članarina	26 odluka o finansiranju redovnog rada; 26 odluka o finansiranju rada ženskih organizacija;	33 (15-dnevnih) 13 (privremenih) 13 (medijsko) 1 (o troškovima)	8.530 – zapošljavanja (252 Tuzi; 6.987 predsjednički; 1.291 parlamentarni); 3.399 putnih 4.913 analitičke 570 (7-dnevna-budžetska rezerva - 294, socijalna davanja -276); 1.180 odluka o raspod. sredstava iz budžetske rezerve (65 Tuzi; 915 predsjednički; 200 parlamentarni); 1 ugovor o ustup. mehanizacije	1+2+3+4	25-kontrole na terenu (14 organa vlasti, 11 političkih subjekata); 104 – kontrola mjes. potrošnje (10 Tuzi; 94 predsjednički); 5 - kontrola zabrane otpisa duga 5 - kontrola upotreba mehanizacije i opreme 38 – kontrola pružaoca usluga;	80	-	69 zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka	Okončan ukupno 86 postupka (uključujući i postupke pokrenute po zahtjevima iz prethodnih godina) - 35 novčanih kazni u iznosu od 5.725€ i 46 opomena

I kvartalni izvještaj o radu ASK u 2023.

				120 cjenovnika (18 Tuzi; 55 predsjednički; 47 parlamentarni) 83 ugovora o medij oglašavanju (7 Tuzi; 76 predsjednički)		13 -kontrola davanja prostorija; 41 -kontrola zapošljavanja.				
April-jun										
Jul-septembar										
Oktobar-decembar										
UKUPNO	94	52	60	18.796	19.002	231	80	-	69 zahtjeva	35 novčanih kazni u iznosu od 5.725€ i 46 opomena

ANEKS 5

JAČANJE INTEGRITETA U JAVNOM SEKTORU DONOŠENJEM PLANOVA INTEGRITETA OD STRANE ORGANA VLASTI I IZVJEŠTAVANJE O NJIHOVOM SPROVOĐENJU

	Broj organa koji su imenovali menadžera integriteta	Usvojeni planovi integriteta	Revidirani planovi integriteta (za 2022-2024)	Izvještaji o sprovođenju planova integriteta	Broj preporuka za unapređenje PI i izvještaja o sprovođenju PI	Broj popunjenih upitnika za procjenu efikasnosti i efektivnosti PI	Prekršajni postupci/ Izrečene sankcije	Održane obuke, sastanci i konsultacije
Januar	0	0	1	2	/	1	okončana 3 predmeta po zahtjevima iz prethodne godine – 1 novčana kazna u iznosu od 150€ i 2 opomene	46 konsultacija
Februar	0	0	2	12	/	2		36 konsultacija
Mart	1	1	0	153	/	0		189 konsultacija, 1 radni sastanak, 2 obuke
April								
Maj								
Jun								
Jul								
Avgust								
Septembar								
Oktober								
Novembar								
Decembar								
UKUPNO	1 (730 od 1.1.2016.)	1 (729 od 1.1.2016.)	3	167	Date su sektorske preporuke, kao i pojedinačne preporuke u okviru izvršenih konsultacija	3	1 novčan kazna u iznosu od 150€; 2 opomene	271 konsultacija, 1 radni sastanak, 2 obuke

ANEKS 6

EFIKASNO SPROVOĐENJE I NADZOR NAD SPROVOĐENJEM ZAKONA O LOBIRANJU

	Broj objavljenih poziva za polaganje Ispita za obavljanje poslova lobiranja	Broj organizovanih Ispita za obavljanje poslova lobiranja	Broj lica koja su položila ispit	Broj registrovanih lobista i pravnih i lica koja obavljaju djelatnost lobiranja	Broj dostavljenih službenih zabilješki o lobističkom kontaktu	Broj dostavljenih pisanih izvještaja o radu lobista i pravnih lica koja obavljaju djelatnost lobiranja	Broj dostavljenih prijava zbog nedozvoljenog lobiranja	Prekršajni postupci i izečene sankcije	Ostalo
Januar	0	0	0	0	0	10 (9 fizičkih lica i 1 pravno lice)	0		/
Februar	1	0	0	0	0	0	0		/
Mart	0	1	2	0	0	0	0		/
April									
Maj									
Jun									
Jul									
Avgust									
Septembar									
Oktober									
Novembar									
Decembar									
UKUPNO	1	1	2	0 (ukupno 9 fizičkih lica i 1 pravno lice u registru lobista)	0	10 (9 fizičkih lica i 1 pravno lice)	0	0	/

ANEKS 7

POSTUPANJE PO PRIJAVI O UGROŽAVANJU JAVNOG INTERESA KOJE UPUĆUJE NA KORUPCIJU I ZAHTJEVU ZA ZAŠTITU

Napomena: 192 postupaka po prijavama je prenijeto u 2023. 4 ex officio 4 ZZZ	Broj prijava zviždača	Anonimno	Okončani postupci po prijavama	Preporuke	Realizovano	Pokre- nuto ex officio	Okončano	Preporuke	Realizovano	Predmeti ustipljeni tužilaštvima	Predmeti ustipljeni drugim nadležnim organima	Broj zahtjeva za zaštitu zviždača	Mišljenja Agencije zzz (poz + neg -)	Preporuke	Realizovano	Broj obuka za zak. obveznike	Broj obuka za zaposlene	Prekršajni postupci/ Izrečene sankcije
Januar - Mart	57	28	12 (1 iz 2023; 11 iz prethodn. perioda)	3	-	-	1	1	-	0	3	2	-	-	-	-	2	6 zahtjeva za pokretanje prekršajno g postupka; Okončana 2 postupka iz prethodne godine – 1 opomena
April - Jun																		
Jul - Septembar																		
Oktobar - Decembar																		
UKUPNO	57	28	12	3	-	-	1	1	-	0	3	2	-	-	-	-	2	6 zahtjeva; 1 opomena

ANEKS 8

SAČINJAVANJE MIŠLJENJA ZA IZMJENU I DOPUNU ZAKONA, DRUGIH PROPISA I OPŠTIH AKATA

Mišljenje na Nacrt zakona o Javnom medijskom servisu Crne Gore

U Mišljenju je konstatovano da značaj funkcija generalnog direktora i članova Savjeta, te značaj RTCG za javni interes, zahtijeva jasno određene kriterijume po kojima će se vršiti izbor organa upravljanja i rukovođenja, pa je iz tih razloga neophodno smanjiti prostor za široka diskreciona ovlašćenja članova Savjeta koja trenutno postoje u proceduri izbora i imenovanja generalnog direktora, što direktno uzrokuje netransparentnost, proizvoljnost i arbitrarnost u odlučivanju i otvara mogućnost zloupotreba, te potencijalnih rizika od ugrožavanja javnog interesa.

S tim u vezi, Agencija je u odnosu na zakonska rješenja predložena Nacrtom zakona o Javnom medijskom servisu Crne Gore ostala pri stavu koji se odnosio na potrebu predviđanja procedura koje će sam izbor generalnog direktora RTCG, direktora Radija, odnosno Televizije, učiniti transparentnijim, i ponovila preporuku koja se odnosi na potrebu definisanja jasnijih kriterijuma i procedura koji se odnose na imenovanje generalnog direktora RTCG. Procedure, koje bi trebalo da obuhvate obrazovanje stručne i nezavisne komisije za ocjenu podnijetih prijava po konkursu, uspostavljanje kriterijuma za ocjenjivanje kandidata, kao i objavljivanje odgovarajuće dokumentacije kandidata na osnovu koje je sproveden postupak ocjenjivanja kandidata, obezbjedile bi, po mišljenju Agencije, veću transparentnost samog procesa izbora i imenovanja, čime bi se smanjio prostor za arbitrarno i proizvoljno odlučivanje Savjeta, kao pogodno tlo za razne vrste zloupotreba i pojavu trgovine uticajem.

Mišljenje na Zaključak Skupštine o formiranju RG za izradu Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju korupcije

Kada je u pitanju Zaključak o formiranju Radne grupe za izradu Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju korupcije, sagledavajući proces vezan za izradu Nacrta zakona, posebno iz ugla transparentnosti i postojanja kriterijuma, ASK je u mišljenju konstatovala da proizvoljni odabir članova Radne grupe primjenom širokih diskrecionih ovlašćenja predsjednice Skupštine Crne Gore i dijela poslanika, članova skupštinskog Odbora za antikorupciju, sa nedostatkom transparentnosti, te bez unaprijed utvrđenih uslova i kriterijuma, baca sjenku na način formiranja i sam rad, odnosno rezultate Radne grupe. Dodatno, netransparentne i nejasne procedure u formiranju i načinu rada ove radne grupe ostavljaju prostor za različite vrste zloupotreba i time stvaraju pogodno tlo za razne vrste koruptivnih rizika.

Kako je zaključeno, to ostavlja utisak netransparentnog, „ad hoc“ pristupa, koji nije adekvatan put za izmjenu i dopunu ZSK koji, kao krovni zakon, propisuje mjere za sprečavanje sukoba javnog i privatnog interesa, uređuje ograničenja u vršenju javnih funkcija, podnošenje izvještaja o prihodima i imovini javnog funkcionera, postupanje po prijavama i zaštitu lica koja prijavljuju ugrožavanje javnog interesa koje upućuje na postojanje korupcije, definiše inicijative za izmjenu i dopunu zakona, drugih propisa i opštih akata radi otklanjanja mogućih rizika za nastanak korupcije ili njihovog usklađivanja sa međunarodnim standardima iz oblasti antikorupcije, prati donošenje i sprovođenje planova integriteta, kao i druga pitanja od značaja za prevenciju i sprečavanje korupcije.

	Imajući u vidu značaj i opseg pomenutog zakona u oblasti prevencije i suzbijanja korupcije, sedmogodišnju praksu u njegovoj primjeni, kao i brojne aktivnosti koje su na nacionalnom i međunarodnom planu realizovane u cilju pripreme detaljne analize neophodne za pristupanje procesu izmjene zakonskog okvira (kao što su Peer Review misija Evropske komisije, ekspertska podrška Savjeta Evrope i GRECO preporuke), Agencija je mišljenja da proces izmjena ZSK mora biti multidisciplinarni proces, koji će kritički i analitički sagledati relevantna dostupna dokumenta, kao i nedostatke uočene u njegovoj primjeni, kako bi rješenja koja proizađu iz tog procesa bila temeljna i sistemska, a njihova primjena dodatno ojačala Agenciju u sprovođenju antikorupcijskih mehanizama.
Mišljenje na Nacrt zakona o zdravstvenoj zaštiti	U glavnim ocjenama ovog Mišljenja konstatovano je da je uvažena većina preporuka koje su date u Mišljenju na Zakon o zdravstvenoj zaštiti ("Sl. list CG", br. 3/16, 39/16, 2/17, 44/18, 24/19 - drugi zakon, 24/19 - drugi zakon, 82/20 i 8/21) koje je Agencija objavila 28.2.2022. godine. Tu se posebno misli na novine koje se odnose na organe zdravstvene ustanove, osnivanje privatne prakse, odredbe vezane za sukob interesa, dopunski rad, te procedure koje se odnose na internu i eksternu provjeru kvaliteta stručnog rada. Ipak, ponovljena je ranije data preporuka Agencije koja se tiče nedostatka kriterijuma za izbor, odnosno imenovanje članova odbora direktora, kao i kriterijuma za izbor Medicinskog odbora i direktora Centra za nauku i Etičkog komiteta, gdje nedostaju kriterijumi imenovanja, odnosno razrješenja njegovih članova, definisanje dužine trajanja mandata i broj mandata. Dodatno, u odnosu na nadležnosti Etičkog komiteta koje se odnose na ispitivanje sumnje u pogledu sukoba interesa, odnosno na prihvatanje poklona ili usluga, Agencija je mišljenja da je u cilju nesmetane primjene ove odredbe potrebno predvidjeti da Etički komitet sprovodi svoju nadležnost kako na osnovu obavještenja lica iz člana 191 Nacrta zakona, tako i na osnovu prijave, koja može biti i anonimna, odnosno na osnovu sopstvenih saznanja, te da je o tome dužan da sačini pisani izvještaj sa kojim upoznaje direktora i podnosioca obavještenja, odnosno prijave. Ostala je i preporuka iz Mišljenja od 28. februara 2022, koja je prepoznata i u Izvještaju o donošenju i sprovođenju planova integriteta u 2022. godini, koja se tiče predviđanja zakonskog osnova za uvođenje procedura prilikom zapošljavanja i donošenja odluke o izboru najboljeg kandidata, uz argumentovano obrazloženje koje sadrži razloge kojim su se komisije za ocjenu prijave rukovodile. Time bi bila izbjegnuta proizvoljnost, a kandidatima prijavljenim na konkurs omogućeno da razumiju suštinske razloge na temelju kojih je donijeta odluka, kako bi mogli da procijene i ostvare svoje pravo na ulaganje djelotvornog pravnog sredstva. U ovom dijelu preporuka, Agencija je zainteresovana da, u okviru svojih nadležnosti, pruži punu podršku razvoju pomenutih procedura, i time doprinese punoj transparentnosti rada i jačanju integriteta zdravstvenog sistema.

ANEKS 9 – Obuke za obveznike antikorupcijskih zakona

Oblast	Teme obuke	Organizator	Struktura polaznika	Br. polaznika	
Integritet	Dvije obuke na temu „Integritet u javnoj upravi i sprovođenje planova integriteta“				
	Za menadžere na lokalnom nivou	Uprava za ljudske resurse, u okviru Redovnog programa stručnog osposobljavanja državnih službenika i namještenika	Zaposleni iz Uprave za ljudske resurse, Glavnog grada Podgorica, Dnevnog Centra Herceg Novi, opština: Plužine, Andrijevića, Bar, Tivat, Kotor, Budva i Berane, kao i Gradske opštine Golubovci	15	I kvartal
	Za menadžere na državnom nivou		Zaposleni iz: Sudskog savjeta, Tužilačkog savjeta, Uprave policije, Uprave za statistiku, Ministarstva kapitalnih investicija, Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Ministarstva odbrane, Zavoda za zapošljavanje Podgorica, Zavoda za školstvo Crne Gore, Osnovnog državnog tužilaštva Ulcinj, Osnovnog državnog tužilaštva Kolašin, Višeg državnog tužilaštva Bijelo Polje, Suda za prekršaje Budva, Osnovnog suda Berane, Osnovnog suda Rožaje, Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, Sekretarijata za zakonodavstvo.	27	
	(Obuke su održane u online formatu)				

ANEKS 10– Obuke koje su pohađali službenici Agencije

Tema obuke	Organizator	Struktura polaznika	Broj polaznika	
Pet obuka na temu „Sprovođenje i implementacija ISO standarda“	ASK (Tim za kvalitet)	Pomoćnik direktorice, načelnici i službenici	43	I kvartal
Radionica na temu „Analiza i obrada podataka u okviru dnevnog reda Programa o finansijskim istragama vođenim obavještajnim radom“	ABA ROLI	Službenica	1	
Trće godišnja regionalna obuka za više zainteresovanih strana o zaštiti zviždača	RAI	Službenica	1	
Seminar na temu „Novine u Zakonu o javnim nabavkama“	Centar za radno i poslovno pravo	Službenica	1	
Radionica u okviru projekta „Partnerstvo za otvorenu upravu na lokalnom nivou“	Opština Bar i Međunarodni republikanski institut IRI	Načelnik	1	

Seminar „Zakon o javnim nabavkama-izmjene i dopune“	Institut za ekonomiju i pravo	Službenica	1	
Obuka na temu „Izrada zakona i drugih propisa u skladu sa pravno tehničkim pravilima za izradu propisa i smjernica za usklađivanje propisa CG sa pravnim projektom EU	Uprava za ljudske resurse	Načelnica	1	
Obuka na temu „Pravo na suđenje u razumnom roku u upravnom postupku (Evropska konvencija o ljudskim pravima, član 6)	Uprava za ljudske resurse	Službenica	1	